

Tára postálási... Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop...

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerekesztő: Dr. Marton Ernő... Ara 5 lej

ek

szerint nem lehet sz... on tárgyaljon az al... yzetről. Nem járhat... z eddig sem, amíg a... nyegető eszközként

ador). Mértékadó for... hétéfő délutánra terve... Craigie megbeszélés... mert az angol nagy... meg London választ... ásáról küldött jelenté...

dülés tört ki... net csapatok... ben?

ancia lapok azt a hirt... en és több más cseh... helyőrségekben kato... Ezzel kapcsolatban a... na cáfolatot adott ki... hogy a francia lapok... mértékben koholtak... rországból — a DNB... és béke honol. A né... m kaptak parancsot... hóli vonuljanak ki.

szágos főrabbi... angol néphez

Herzog és Uziel or... dályványt intéztek az... on a zsidó nép mellé... és felfüggesztése elleni

fulladt egy tíz éves... és nővére. Aradról je... én Pálffy József tíz... és Mária nevű tizen... a Marosba fulladtak... közöjé tulajdonképpen... aki tréfából ment be... agával húzta nővérét... fulladt tegnap dél... zenőt esztendő zsig... aki szintén a szabad... három vízbefulladás... városi tanács elhará... mentőcsomagokat fog... rson, hogy a hasonló... k. Egyidejűleg szí... szabados Marosban való... let ellen vét, ötszáz...

egy vizir-pülőgép és... dt. Newyorkból jelen... amely Floyd Bennet... lé repült, hogy annak... egy beteg és kör... gerbe zuhant. A vízi... mélyzetéből kettő a... ntén a beteg is, akit... szállítaniok. A vízi... zvetét az Atlantis gő... ki a vízből.

SPORT

csapata nyerte... bajnokságát

3:1 (1:1)

Uj Kelet tud.) Hétfőn... elenlétében játszották... bdarugó bajnokságának... dai Cement és a szat... tal. A mérkőzést, raj... ten a Barkochba csu... ardi csapat nyerte 3:1... edménye 1:1 volt. A... de főleg a második... l tarkított volt. Ezek... erélytelen Boldur de... (Barkochba) és Vase... ta.

Brate, az Északi Lige... győztes csapatnak a

MPRIMAT

v- és Lapkiadó R. T... a Baron L. Pop 10... 18-60.

Törököt fogtam...

Törökország évszázadokon át Kelet-Európa és a Közel-Kelet leghatalmasabb állama volt. Két évszázad óta a török birodalom állandó hanyatlásban van, amely a világháború befejeztével érte el legmélyebb pontját, amikor összes európai birtokait egy kis sáv kivételével, valamint ázsiai gyarmatait, elvesztette. A nagyhatalmi pozícióját elvesztett török nép visszahúzódott ázsiai rezerváriumához, Anatóliába, amely a maga körülbelül egymillió négyzetkilométerével, kitünő fekvésével, hosszú tengerpartjával még mindig elég nagy és elég alkalmas volt arra, hogy az újjáébredő török nép részére új fejlődési lehetőségeket biztosítson. Alig telt el husz év és a törökök visszaszerezték a régi erejüket és ma ismét a Közel-Kelet legerősebb állama, amelynek kegyeifért versengenek az európai hatalmak. Törökország a Közel-Kelet kulcsa.

Azonban Törökország mai vezetőinek van eszük és a barátságukat drágán fizették meg. Anglia még erős és így a gyengébb ellenállás Franciaország irányában kereshető. Az első lépés volt az alexandrettei szandzsák közös birtoklása Franciaországgal, míg aztán teljesen török kézbe ment át. Külpolitikai szempontból ez mindenesetre jó fogás volt a demokratikus államok részéről, mert Törökország nélkül nehezen lett volna tartható Anglia és Franciaország részéről a közkeleti pozíciójuk.

Ami minket, zsidókat érdekel, az, hogy az erőviszonyok megváltoztak a Közel-Keleten. Mig ezelőtt 5-6 évvel Anglia teljesen biztos volt a dolgában, ma tárgyal, alkudozik, engedelményeket tesz csak azért, hogy pozíciót tartani tudja. Kétségtelen, hogy Törökországnak messzebb menő céljai vannak, mint az alexandrettei szandzsák. Már is szó van Aleppo vidékéről és a törökök erősen kétségbe vonják az iraki állam létjogosultságát. Ezek a jelenségek sokkal fontosabbak ráink nézve, mintsem első pillanatra gondolnók. Mig Anglia az arabok lakta vidékekből szeretne holmi államszövetséget összehozni, amely természetesen az ő szekerét tolná, addig Törökország nem híve sem az arab államoknak, sem az arab államszövetségnek. Viszont Anglia és Törökország jelenleg szövetségesek. Itt látszólag egy ellentmondás van. De csak látszólag, mert ténylegesen az új angol politika is a törökök irányában orientálódik. Mert az arab államszövetség sehogysan akar létrejönni és az egyes arab törzsek és dinasztiák inkább féltékenyek egymásra, mintsem összetarthatóknak. A Perzsa-öböl-menti és a Vörös-tenger-mellegi arab államcskák csak azért tartották meg eddig függetlenségüket, mert Anglia egyrészt nem látta szükségesnek, hogy megszállja, másrészt meg helyenként összehúzóerőnek az olasz és angol érdekek és az egyensúly miatt szükséges, hogy függetlenek maradjanak.

Azonban az arab egység széthomlasztása lassan, de fokozatosan halad előre. A legnagyobb egység, Szíria és Palesztina volt. Ez ma a következő részekre van széttagolva: az alexandrettei szandzsák török uralom alatt körülbelül 300.000 lakossal; a keresztény Libanon körülbelül 800.000 lakossal önálló állam francia fennhatóság alatt és a tulajdonképpeni Szíria körülbelül 1,5 millió lakossal szintén francia fennhatóság alatt. Palesztinának a már van egy hatalmas zsidó kisebbsége, amely tekintve, hogy territóriálisan is egy külön egységet képez, sohasem lesz bekebelezhető egy arab államba.

Az angol Fehér Könyv tulajdonképpen nem egyéb, mint Angliának azon törekvése, hogy az arab államszövetséget koncessziók fejében magának megszeresse. De az alexandrettei szandzsáknak Törökország részére való átadása, ami Anglia beleegyezésével, sőt Anglia kezdeményezésére történt, olyan tett, amely az arab államszövetség megteremtésének ellent mond. Mig az arab államszövetség létrehozása csak terv, addig Alexandrette lecsatolása befejezett és előreláthatólag visszavonhatatlan tény. Ez azt mutatja, hogy Anglia itt két kártyán játszik: nem akarja elveszteni az arabokat, viszont meg akarta nyerni magának Törökországot. A jövő perspektívája az, hogy Törökország fontosabb Angliának, mint Arabiá.

Hitler tárgyalásokat akar a danzigi kérdésben

Szabadságotlák a danzigi védőosztagokat. Angol propaganda-levelek özöne Németországba

LONDON, július 18. (Rador.) A Times berlini értesülése szerint Förster magával viszi Danzingba a Führer tervezetét a danzigi kérdés békés uton való megoldására. A danzigi védő- és rohamosztagosok helek óta most először kaptak szabadságot. Anélkül, hogy pontosan ismernék a kancellár terveit, lehetségesnek tartják, hogy tárgyalások után akarja a kérdést megoldani, egyidejűleg annak szükségességét hangsúlyozva, hogy a lengyelországi német kisebbség helyzetét is vegyék revízió alá.

A Frankfurter Zeitung a következőket írja: — Most már elérkezett az idő arra, hogy az ellentéteket békés uton elintézzék. Angliának, ha valóban súlyt helyez a világ békéjének fenntartására, már régen meg kellett volna kísérelnie Lengyelországot rávenni arra, hogy ha engedmények árán is, de könnyítsen a felszültségen. Ezt annál is inkább megteheti, mert a Harmadik Birodalom, mint hatalmas szomszéd sokkal jobban biztosíthatja Lengyelország fejlődését és függetlenségét, mint Anglia, Franciaország, vagy a szovjet is, amelynek szövetségétől a kapitalista Varsó nem minden ok nélkül húzódzik.

Ezzel szemben a News Chronicle diplomáciai szerkesztője lehetségesnek tartja, hogy Hitler megválasztatja magát Danzig elnökének. Mivel már a szabadváros diszpolgára, a külöld nehezen akadályozható ezt meg. Ebben az esetben a harc jogi, mint katonai alapon folytatódna. Danzig szenátusa felkérné a Führert, hogy csatlózza a szabadvárost Kelet-Poroszországhoz „Nord-Gau” név alatt. A lengyeleket megfosztanák a danzigi honosságtól és az 1930 óta telepedetteket Danzig elhagyására kényszerítenék.

A Kinghall-levelek németországi hatása

Berlin, július 18. Két hete annak, hogy tömegével érkeznek levelek Angliából német polgárokhoz, amelyek a német kormány végzetes politikáját tárlják fel. A leveleket Stephen Kinghall írja és azoknak hatása annyira érezhető Németországban, hogy Göbbels éles kirohanásban kellett válaszoljon az angol propagandának ezen egészen újszerű akciójára.

A „Völkischer Beobachter” legutóbbi számában Göbbelsnek Stephen Kinghall propaganda-kísérleteire adott válaszával és annak külöldi visszhangjával foglalkozik. Ismét behozódott, — írja a lap, — hogy a külöld elhallgatja azokat a tényeket, amelyek nincsenek nyíre. Az angol sajtó nem szentelt sok helyet Göbbels válaszában. A Daily Telegraph abból kiindulva, hogy Göbbels aprólékosan foglalkozik a kérdéssel, azt állítja, hogy Németország kezdi megérzeni a brit propaganda hatását. Magától értődik, hogy a francia sajtó is majdnem teljesen elhallgatta azt a cikket, amely oly sok kellemetlen megállapítást tartalmazott a nyugati hatalmak számára. Az amerikai sajtó követte a francia példáját. Ezzel szemben az olasz lapok ismertették Göbbels beszédének főbb pontjait, amelyre a jugszláv lapok is felfigyeltek. A svéd lapok vezetőhelyen ismertették a cikket. Dél-Amerikában a cikket egyáltalán nem közölték. Berlin, július 18. (Rador.) A Havas jelenti: Kinghall harmadik levélözone érkezett a napokban Németországba. Hivatalos né-

met körök rendkívül fel vannak haborozva és diplomáciai uton akarják eljárni a brit kormánynál, ha folytatódik „félhivatalos angol körök azon próbálkozása, hogy a német népet eltávolítsák vezetőiktől.” Mértékadó német körök azzal vádolják a Foreign Office-t, különösen pedig lord Halifaxot és lord Perthet, hogy ők sugalmazzák Kinghall tevékenységét. Ilyen propagandó módszerek érthetőek háború esetén, de türehtelenek békében és csak fokozhatják a bizalmatlanságot. A német postai hatóságok egyébként annak lehetőségét tanulmányozták, hogy Kinghall leveleit elfogják és így vessenek véget a propagandának. Eddig még nem került szóba az összes Angliából érkező levelek felbontása.

Egyébként nehéz felbecsülni, milyen hatást tettek a német közönségre a levelekben foglaltak. Többen beszolgáltatták a rendőrségnek a kapott leveleket, de nem kevésbé biztos, hogy Kinghall 15 nappal ezelőtt kezdett propagandája a német közönség igen széles körébe jutott el.

Anglia repülőgépeket szállít szövetségeseinek

London, július 18. (Rador.) A Daily Herald közli, hogy Anglia rövidesen katonai repülőgépeket szállítványokat indít utnak Lengyelország és többi szövetségesei számára. A (Folytatása a 8-ik oldalon)

zelebbi jövő meg fogja mutatni. Az a tény, hogy egy arab többségű területet máról-holnapra egyik államból a másikba áttoltak, hogy ez a művelet minden nagyobb ellenállás nélkül történt, annak a jele, hogy az arab numus nem létezik. A palesztinai arab ellenállás nem a belső erőnek a jele, hanem külső machinációk és külső segítyek eredménye.

Ezért minden Fehér Könyv dacára semmi okunk nincs félni Palesztina jövőjét illetőleg. Az idő nekünk dolgozik. A fő az, hogy a zsidóság építeni akarása el ne lankadjon. Az a tény, hogy eddigi munkákkal politikai tényezővé váltunk a Közel-Keleten hason serkentőleg a további munkára. Minden falu, minden pozíció csak növeli befolyásunkat és közlebb visz bennünket végső célunkhoz.

Dr. Lévi Lajos

A palesztinai zsidó terror ellen

Irta: Dr. MAYER EBNER

Si duo idem faciunt, non est idem.

Amikor revizionista-cionisták Palesztinában olyan terroraktusokat követnek el, mint az arabok, akkor ezek a cselekmények mégsem ugyanazok. Ha kettő ugyanazt cselekszi — mondja a latin közmondás, akkor ez nem ugyanaz.

A cionista-revizionisták azt mondják: Az arab terrornak az volt a következménye, hogy a brit mandatárius hatalom megsemmisítette a Balfour-deklarációt és a zsidókat - belátható időre - elítélte arra, hogy Erec Jiszraelben kisebbségben maradjanak. Mi is megpróbáljuk a terrorral, először is azért, hogy az arabokat elretentsük a további zsidó elleni terrorcselekményektől, minthogy a türelmes magartás metódusa, amit a cionisták követeltek, abszolút hatástalan maradt, másodsor, mert ha az arab terror a brit mandatárius hatalmat engedékenységre bírja, akkor a zsidó terrortól még nagyobb eredményt lehet elérni! A mi technikánk — így mondják — jobb, bombáink hatásosabbak és ha Anglia nem akarja elrontani dolgát az Izlammal, akkor értes meg, hogy számolnia kell a világ zsidóságával is.

Alig mulik el nap, hogy Erec Israel egyik vagy másik pontján ne süln el egy-egy revolver, ne robbanna zsidók által főszerelt bomba. Piacokon és kávéházakban arabok tucaitjai fetregenek vérétkben és az arabok pontos példájára, ez a zsidó terror — egyelőre csak elszórtan — zsidók és zsidó javak ellen is irányul. Vérbíróság és verítételek halmozódnak majd, ha a revizionisták alkamunkjára a cionista hivatalos körök ellen, mint előrelátható, nem fog eredményre vezetni. Bármilyen legyen is beállításunk a cionista világ-exekutívéjével szemben, a revizionista birjonim kezébe nem fogjuk helyezni a jisiv és a zsidóság sorsát. Mélyen elszomorító azonban, hogy zsidó fiatalágunk egy része mégis ezt a hamis reményt táplálja és olyan logika csapdájába engedte magát bevinni, amely egy okos és helyes szemléletnek se-hogy sem tud helyt állani.

Mindenekelőtt nem igaz, hogy a zsidó terror kifogja oltani az arab terrort. Eppen ellenkezőleg. Az arab fanatizmus fokozódní fog és magával fogja sodorni a békés arab tömegeket is. A terrorista arab kisebbség felfog duzzadni egy olyan arab többséggé, amely kiirhatatlan gyűlölettel viseltetik a zsidókkal szemben. Maxis szaporodnak egy arab tömegfölkelés tüzelei. A sivatag Palesztinában és Palesztina körül kifogja köpni magából zsákmányéhes rablóit és a szomszéd országok mérsékelt arab királyai nem fogják tudni megakadályozni, hogy ez a tömeg ne nyomuljon Izrael sátraí, házikói és palotái felé. A brit mandatárius hatalom és a sokszor említett brit adófizető kétszer is meggondolja majd vajjon jöjjön-e a zsidó jisiv segítségére, ha maga ez a jisiv nem elég erős arra, hogy észretéritsen egy gátlásmékkülű ifjuságot és hogy ne fenytítsen meg gonosztevéket. Óriási méreteketben nő a veszedelem, ám ennek az elvakított fiatalágának a vezetői maguk is vakságban szenvednek és örökké igaz a próféta szava, hogy: „megrontóink és rombolóink saját körünköl kertülnek ki.”

Az sem igaz, hogy a zsidó terror a brit mandatárius hatalmat engedékenységre

fogja szorítani követeléseink tekintetében, ha a revizionista birjonim hatásos bombák dologzik. Nem szabad Anglia engedékenységét hamisan értelmezni. Ez az engedékenység állambölcsésének a gyümölcse, amelynek az a tulajdonsága, hogy várni tud és az is, hogy az államtanácsban nem enged befolyást semmiféle tulkapárnak és semmi időszertlen temperamennak. A nagy brit imperium a végső célt sokkal magasabbra értékeli, mint a presztizs pillanatnyi érdekeit és a mi zsidó forradalmáraink, akik Isten tudja, milyen nagyra taksálják az ő jelentőségüket, még megérthetik, hogy a brit oroszán úgy fogja őket kezelni, mint egy legyet és nem a mancsáival, hanem csak a farkával fogja őket megfenyíteni.

IV.

Egészen eszelős a mi revizionista ifjaink ama elképzelése, hogy Angliának ép úgy számolnia kell a zsidósággal, mint az izlammal. Mintha egy szent háború, amit a zsidóság Angliának megüzene, épp olyan félelmetes lenne, mintha az izlám bontaná ki a próféta zöld zászlaját! Anglia nem reszket szent háborúktól. Angliának meg vannak a maga történelmileg kipróbált kolonialis tapasztalatai. Egyebekben pedig tudjuk, hogy amikor a világháborúban a kalifa kibontotta a próféta zászlaját, nem sokára be is kellett azt göngyölytenie. Eppen az előzsidai arabok voltak azok, akik nem seregltek e zászló alá. A zsidóság világhatalma azonban még kevésbé reális és ma már a nemzeti szocializmus propagandistái sem hisznek benne. Különös világhatalom az, amely nem tudja megakadályozni, hogy Közép-Európa bizonyos országaiból egymillió kiutasított zsidó ne kapjon sehol letelepedést és még csak Palesztina se nyithassa ki előttük kapuit! Meglehet, hogy egykor morális hatalom voltunk, amikor létezett még egy autoratív világ-lelkiismeret és amikor a zsidóság etikája minden erkölcsnek alapja volt. Ma azonban nincs a világon tehetetlenebb nép, mint a mértéktelenül megkínzott zsidóság. Tiszta örület himni, hogy a brit mandátárius hatalom nem tud a különös zsidó világhatalom ezidőszertlen való tehetetlenségéről és hogy — mint a Balfour-deklaráció napjában (1917.) — még mindig abban a meggyőződésben él, hogy nekünk befolyásunk van a nagy népek elhatározásaira.

V.

Angliának még kisebb a respektusa a mi revizionista terroristáinkkal szemben, akik tudvalevőleg a zsidóságnak egészen jelentéktelen töredékét alkotják.

Tudja meg a világ, hogy nemcsak a jisiv, hanem a diaszpóra zsidósága is ezt a terrort a leghatározottabban és becsületos felháborodással utasítja vissza. A mi tanainkkal és a mi erkölcsi érzésünkkel a leghatározottabban ellenkezik ártatlanok vértéké kiöntése. Mi, akik a könyv népe vagyunk egy isteni íge értelmében a szellemre, nem pedig az erőszakra vagyunk beállítva!

Am megfontolhatók, hogy az életlehetőségeikért olyan nehezen küzdő jisivot elérni a legborzalmasabb katasztrófa, azaz, hogy bennünket a zsidó terroristákkal egy fazékba vetnek és fölkeltek azoknak az ellenszenvét is, akik eddig Angliában és más civilizált országban ószinte barátaink.

Megtörténhetik, hogy a számunkra barátságos hatalmak a cionista újjáépítéstől borzalommal elfordulnak. Az arabok és zsidók egymással mértéktelen háboruságából, és abból a mérsárlásból, amely nem kimél gyermekeket és asszonyokat sem, arra fognak következtetni, hogy a zsidóknak ígért nemzeti otthon nem egyéb sikertelen kísérletnél. Ennek következtében a legünnepélyesebben tett ígért sem kötelez. Nem kötelezhet egyszerűen azért, mert az ígért teljesíthetetlen.

VI.

Igy veti kockára lelkes ifjuságunk egy részének bűnös könnyelműsége mindazt,

Illatszertár

Jóforgalmu Cluj központjában családi okok miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban.

amit évtizedes munkával olyan nehezen megszereztünk. En a magam részéről nem kételkedem abban, hogy helyzetünk a diszporában tarthatatlan lesz és hogy a zsidóság az új világalakulásban Erec Jiszraellel áll vagy pusztul. Immár a legnagyobbbról van szó, a legértékesebb zsidó kincsről, amiért annyi generáció élt, küzdött és ál-

dozatul esett. A lét és nemlét kérdése mered élénk és emiatt mindnyájunknak, főleg azonban a vezetőknek, mérhetetlenül nagy most a felelőssége.

Apellálni kell a revizionisták köteleesség érzetére, az ország és nép iránti kétségtelen szeretetére és nem utolsó sorban vezetőiknek belátására. Legyenek felelősségük

tudatában és hagyjanak föl olyan ténykedésekkel, amelyek ellentmondanak erkölcsünkkel, amelyek lecsökkentik tekintélyünket barátaink előtt, akik veszélyeztetik az egész újjáépítés művét és akik kockára vetik a zsidó nép utolsó reményeit. Szeretném, ha ez az intelem meghallgatásra találma mielőtt késő lesz.

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Palesztina

ENYHULT A FESZULTSÉG PALESZTINABAN. Mint már röviden jelentettük, az angol hadügyminisztérium közölte, hogy egy gyalogos brigádát átvezényelnek Palesztinából Egyiptomba. A hadügyminisztérium nyilatkozata rámutat arra, hogy azt a csapatát helyezést már régebben tervezték és a palesztinai helyzet javulása az, ami most lehetővé teszi a terv keresztülvitelét. Palesztinában mindenestre jelentős haderő maradt minden eshetőségre felkészülve. Ezidőszertlen két divízió állomásozik az országban. Mind egyik divízió két gyalogos brigád foglalt magában három helyett, ezzel szemben minden brigád négy bataliont egyesít magában, három helyett. Egy brigád az összes hozzátartozó osztagokkal együtt négyezer emberből áll.

A ZAVARGÁSOK ÓTA ÖTVEN ÚJ ZSIDÓ KOLONIÁT ALAKITOTTAK PALESZTINABAN. A napokban rakták le a legnagyobb csendben az 50-ik kolónia alapjait, amely a

zavargások kitérése óta alakult. Az új telepítés Beer Tuviától nyolc kilométerre fekszik és neve Beth Affa. Stratégiai szempontból rendkívül fontos pont az ország déli részében. A Hasomér Hacaír hatvan tagja az ország minden részéből rekrutálódó önkéntes segítőmunkások részvételével látott hozzá északa két órákor a kolónia építéséhez és öt órai munka után készen állott az őrtorony a barakkok és a telepítés körülkerítésére.

Beth Affa az első délividéki kolónia, amely a Fehér Könyv után megindított intenzív telepítési kampány során teremtődött. Az összes többi új kolóniák az ország északi részében létesültek. Beth Affa földjét nemrég vette meg a Keren Kajemet és a terület egyaránt alkalmas belterjes gazdálkodásra és citrus ültetvényekre.

Julius 16-ikán, vasárnap Mikve Jiszrael mellett létesítettek egy másik új kolóniát, amelynek neve Kfar Netter, Charles Netter, az Alliance Israélite Universelle alapítójának neve után. A kolóniát a Mikve Jiszrael-i mezőgazdasági iskola alapította. A telepesek mind az iskola végzett növendékei.

Franciaország

Francia államférfiak az ORT-szövetség zsidó mezőgazdasági és ipari átrétegező tevékenységéért

A zsidók mezőgazdasági és ipari tevékenységének előmozdítását szolgáló ORT-szövetség nagyszabású bankettet rendezett Párizsban Francois de Tesson volt miniszter tiszteletére, aki a napokban tért vissza az Egyesült Államokból, ahol résztvett az ORT amerikai akciójában. A bankett elnöke Yvon Delbos volt francia külügyminiszter volt, aki méltatta Tesson egyéniségét és államférfiúi kvalitásait, valamint emberbaráti tevékenységét. Rámutatott arra, hogy Franciaország nagyszámú menekültet fogadott be és hangsúlyozta, hogy az ily módon előállított menekültügyi kérdések semmiesetre sem és sohasem válhatat rendőrségi problémává. A menekülteket be kell illeszteni az ország gazdasági életébe. Ebből a szempontból fontos feladat vár az ORT-ra. Eppen most, amikor Franciaország a forradalom 150-ik évfordulóját ünnepli, kell megmutassa a francia nemzet, hogy kitartunk a szabadság, egyenlőség és testvériség hagyományos elvei mellett és felkaroljuk segítségünkkel azokat is, akiket elűztek Németországból.

Francois de Tesson beszélt ezután. Szívesen érzékeltette amerikai élményeit. Elmondta, hogy azért ment Amerikába és vállalta ezt az emberbaráti küldetést, hogy lehetővé tegye számos menekültnek a produktív termelő munkába való beilleszkedését. Amerikában nagy megértés fogadta ezt a célt és a jemensak zsidó, hanem jelentős amerikai államférfiak, elsősorban pedig Roosevelt elnök, akivel többször volt alkalom találkozni, is felkarolták az ügyet.

Tesson bejelentette többek között, hogy amerikai utjáról beszámolt Mander francia gyarmatügyi miniszternek is, aki kijelentette neki, hogy a gyarmatügyi minisztérium az-

zal a tervvel foglalkozik, hogy 30—40 ezer menekültet telepítsenek le francia gyarmati területen, elsősorban Madagaszkárban. E terv keresztülvitelében fontos szerep vár az ORT-ra.

Felszólalt még Justin Godart szenátor, volt miniszter is, aki tudvalevően a parlamenti ORT-bizottság elnöke.

Lengyelország

ZSIDÓMENTESSE TESZIK A NYUGAT-LENGYELORSZÁGI VÁROSOKAT? Varsói jelentés szerint több nyugat-lengyelországi város polgármestere javaslatot készült előterjeszteni az októberben összehívott lengyelországi városközi konferencián, amelyben azt kívánják, hogy Posen és Pomeránia vajdaságaiban vonják meg a zsidóktól a lakhatási és tartózkodási jogot. Több antiszemita politikus kijelentette, hogy a városközi értekezleten támogatni fogják ezt a javaslatot. Varsói körökben azonban valószínűnek tartják, hogy a városközi konferencia delegátusainak többsége a javaslat ellen fog állást foglalni.

TÖBB ZSIDÓ HITKÖZSÉG ELNÖKÉT LETARTÓZTATTAK, MERT NEM ÉPÍTETEK ÚJJA A HITKÖZSÉG TEMPLOMAIT. Több zsidó hitközség vezetői ellen letartóztatási végzést adtak ki azzal az indokolással, hogy nem tettek eleget a hitközségi templomok restaurálására vonatkozó rendelkezéseknek. Főleg kisebb helységek hitközségeiről van szó. E helységek hatóságai azzal vádolják őket, hogy elhanyagolták a templomok külsejének rendben tartását.

Cionista kongresszus

Jugoszlávia zsidósága hat delegátussal képviselteti magát a 21. cionista kongresszuson

Belgrádból jelentik, hogy Jugoszláviában ebben az esztendőben több, mint tízezer sékelt helyeztek el. Ennek alapján a jugoszláviai cionistáknak hat delegátus megválasztására van joguk. A legutóbbi kongresszuson Jugoszláviának öt delegátusa volt.

AUGUSZTUS 14-IKÉN UL ÖSSZE A KLAL-CIONISTÁK A) CSOPORTJANAK GENFI VILÁGKONFERENCIÁJA. Az általános cionisták világszövetsége (A) csoport) augusztus 14-ikén világkonferenciára ül össze Genfben. Az értekezlet napirendje a következő: 1. Goldbloom elnök megnyitja beszéde. 2. Az angol Palesztina-politika megvitatása, e kérdésről Brodetszki professzor, dr. Nahum Goldmann és M. L. Perlzweig tartanak referátumot. 3. A jisiv és az ifjuság

problémái; referálják Jicchak Grünbaum, Kurt Blumenfeld, dr. Bencion Mossinson. 4. Szervezeti kérdések. 5. Az új exekutívé. A vitát Louis Lipski, az amerikai delegáció tagja és a Hadassa egyik képviselője fogja beindítani.

AUGUSZTUS 9-IKÉN UL ÖSSZE GENFEN A CIONISTA MUNKASPARTOK VILÁGSZÖVETSEGENEK KONFERENCIÁJA. A Hitachdut Poale Cion világszövetség ugyancsak Genfben hívta össze ezidei világkonferenciáját, amely augusztus 9-ikén nyílik meg Genfben. A világkonferencia keretében számos referátum fog elhangzani a cionista kongresszus problémáiról. A politikai helyzetről Dávid Ben Gurion, a cionista exe-

kutívé elnöke és Mose Shertok fognak beszámolni.

Németország

ÖT ÉVI BÖRTÖNRE ÍTELTEK NÉMET-ORSZÁGBAN EGY KÜLFÖLDI ZSIDÓ ÚJSAĞIROT. Berlii jelentés szerint A. Finck litván állampolgár jiddis és héber újságitót a törvényszék több éves fogvatartás után „németellenes propaganda” címén öt évi börtönre ítélte. A litván konzulátus több ízben közbenjárt a letartóztatott zsidó újságitó érdekében, mindeci fáradozása azonban eredménytelennek bizonyult. Finck több külföldi zsidó lap levelezője volt, így többek között a newyorki Morning Journal, amelyben nem általános politikai, hanem főleg kulturális kérdésekről cikkezett.

Memel bekebelezése után a német állam-biztonsági hivatal letartóztatta dr. A. Hanemann ismert zsidó orvost, aki litván állampolgár. Felesége Kaunasba jött, hogy férje szabadonbocsátását siettesse. Miután ez nem sikerült, Hanemann asszony vissza akart térni Memelbe. Kaunas állomásán azonban Gestapo ügynökök várták, akik azzal, hogy rémhíreket terjeszt Németországról külföldön, letartóztatták.

Litvánia

LITVANIA KILENC DELEGATUST KÜLD A 21. CIONISTA VILÁGKONGRESSZUSRA. Litvániában ezidén 25 ezer sékelt adtak el és így ez az ország kilenc kongresszusi delegátus küldésére jogosult.

Amerika

MEGHALT AMERIKÁBAN A JIDDIS SZINJÁTSZÁS EGYIK UTTÖRŐJE. Hetvenegy éves korában meghalt Newyorkban Boris Tomasevski, az ismert zsidó színész és színpadi szerző, aki az amerikai zsidó színjátszás egyik uttörője volt. Tomasevski 1868-ban született a Kiew melletti Zlatopolszki községben. Szüleiivel együtt, 1881-ben Newyorkba vándorolt. Itt egy zsidó színtársulatot szervezett és nem sokára a chicagói zsidó színház első igazgatója lett. 1892-ben visszatért Newyorkba, ahol sok sikerrel szerepelt a zsidó népszínház színpadán. Rövid idő múlva elnyeri „Amerika legjobb zsidó színésze” címét. Tomasevski rengeteg zsidó színészt segített ki Amerikába és számos zsidó színdarabot adott elő. Ő maga is több nagysikerű színdarabot írt. Az ő műve Shakespeare III. Richárd című drámájának jiddis fordítása.

A ZSIDÓ NEMZETI ALAP AMERIKAI BEVÉTELEI MEGHALADJAK A MASFÉLMILLIÓ DOLLART. 1938. júniusától 1939. júniusáig a Keren Kajemet, Zsidó Nemzeti Alap amerikai bevételei elérték az egymillió 562 ezer dollár rekord-eredményt.

Emigránsok, menekültek

A PÁRIZSI MENEKÜLTÜGYI BIZOTTSÁG JUNIUS HAVI TEVÉKENYSÉGE. A párizsi menekültügyi bizottság június havi munkajelentéséből kitűnik, hogy a bizottság költségei e hónapban 41 százalékkal voltak magasabbak, mint májusban. Míg májusban egymillió 566 ezer 835 frankot fordítottak a menekültek segélyezésére, addig júniusban ez a szám kétfélmillió 215 ezer 977 frankra emelkedett. E hónapban 1549 személy fordult a bizottsághoz, a május havi 942-et szemben. Az újonnan jöttek száma 1237-et tett ki, akik közül 524-en Németországból, 525-ön Ausztriából és 188-an Csehszlovákiából származnak. A kezelési költségek nem haladják meg a havi budget 2.2 százalékát.

A menekültügyi bizottság elnöke Albert Lewy, a párizsi zsidó konzisztórium tagja. A bizottság vezetője Gaston Kahn.

— Fordítások bármely nyelven, másolás, dr. Mandel Fordító Iroda, Memorandum! 24. Telefon: 16-37.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN!

An

A német vicclapokban az angolok legkeservezetnie. Ezt landóan proterén és ebből az angolok szerint és ez zettük meg. Ezekkel a kancellár a szágban a propagandához — a tudták megé lehetetlenség hamosságra organizmust. Ennek az jogosult kri mond a némszere. Hitler figyelmeztető ídásokat Gő az angol vilájelét, miközbe kórusban usz. Ne felejtstü orgiájában egvizmus ellen. különlegesen célpont. A „létezni, nem k a helyét.

Igaz, hogy natkozásában, hideg kalkulác az 1914-i világ golok szemébe zoltak legendá melnek ki. Ké felfogások elté tai követendő távolkeleten, kezett esemény ményeltérések sz tetlenek egy sz nagyobb szerez hűségét és elsz becslői. Minden nek nyilvánvaló lett pedig ügye zam, mint nap. szembe kell sz végzetesek lehe ra. El kell fogá dalatos tanácsá ben nyujt és az a problémák m „Elmondtam nekik kétszer.” „ők nem aka „Elmondtam és tagoltan.” „Felkeltem és Ha Nagy-Brit kelet európai or kötelességeire kisérlete meggy lembe kell vent amelyek ma az tik. Tény és val ményt a különb módon és külö ták. Angliában fogta fel, mint pai területi k Csehszlovákia niszterek honfit lesz, ha határain met kisebbség. ban és Közép-E más magyarizat mulasztottak el gyarazatot füzte hez, hogy Angli törődik többé E luziót az a nagy Berlinben a mű tően ült össze, c A r vissza Winston Chur ta a kötelező k söt és sürgette.

Anglia és Németország

Irta: ANTONY EDEN, volt angol külügyminiszter

A németországi iskolákban, sajtóban és vicclapokban rendszeresen úgy ábrázolják az angolokat, hogy ennek végzettszerűen legkeservebb kiábránduláshoz kell vezetnie. Ezt az abszurdumot lassan és állandóan propagálják a német élet minden terén és ebből ered, hogy Németországban az angolokat nem becsülték valódi értékük szerint és ennek a tévedésnek az árát fizették meg súlyosan.

Ezekkel a szavakkal ítéli el a mai német kancellár a Mein Kampfban a Németországban a háború előtt divó angolelleses propaganda-módszereket. Sajnos, — teszi hozzá — a mi történelmetanáraink sem tudták megértetni tanítványaikkal, hogy lehetetlen egyszerűen csalásra és szélhámosásra felépíteni egy olyan hatalmas szervezetet, mint az angol birodalom.

Ennek az éppen annyira világos, mint jogosult kritikának (teljességgel ellentmond a német propaganda jelenlegi módszere. Hitler figyelmen kívül hagyja saját figyelmeztetéseit. A távolkeleti angol surlódásokat Göbbels dr. úgy állítja be, mint az angol világbirodalom bukásának biztos jelét, miközben a német sajtó fegyverezett kórusban szitja Anglia ellen.

Ne felejtjük el, hogy a propaganda ez orgábjában egyetlen szó sem esik a bolsevizmus ellen. A demokráciák általában és különlegesen Nagy-Britannia az egyetlen célpont. A „vörös veszedelem“ megszünt létezését, nem kétséges, hogy mi foglalta el a helyét.

1914-ig

Igaz, hogy a nemzetközi élet más vonatkozásában, de mégis láthatjuk annak a hideg kalkulációnak minden elemét, amely az 1914-i világháborúhoz vezetett. Az angolok szemében a brit dekadenciáról terjesztett legendák csak egy grimasz érdemelnek ki. Kétségtelen azonban, hogy a felfogások eltérnek az angol kormány által követendő álláspont tekintetében, úgy távolkeleten, mint az Európában bekövetkezett eseményeket illetően. Hasonló véleményeltérések azonban valóban elkerülhetetlenek egy szabad közösségben. A legnagyobb szerencsétlenség az, hogy Anglia hűségét és elszántágát Németország alábecsüli. Mindenfelől ennek a hihetlenségnek nyilvánvaló jelei mutatkoznak, amellyel pedig ügyes propagandával táplálják nap, mint nap. Olyan veszedély ez, amellyel szembe kell szállni, mert következményei végzetesek lehetnek az egész világ számára. El kell fogadni Humpfy-Dompfy csodálatos tanácsát, amelyet egyik regényében nyújt és amely csálhatatlan utmutató a problémák mai utvesztőjében.

„Elmondtam nekik egyszer, elmondtam nekik kétszer.“

„Ők nem akartak engem meghallgatni.“

„Elmondtam nekik, nagyon hangosan és tagoltan.“

„Felkeltem és a fülükbe ordítottam.“

Ha Nagy-Britannia azt akarja, hogy a keleteurópai országokkal szemben aláírt köteleseire vonatkozó bizonygatásainak kísérlete meggyőző erővel hasson, figyelembe kell vennie azokat az ürügyeket, amelyek ma az ellenkező hiedelmet kelthetik. Tény és való, hogy a müncheni egyezményt a különböző országokban különböző módon és különböző modorban magyarázták. Angliában a nemzet többsége úgy fogta fel, mint Németország utolsó európai területi követeléseinek teljesítését. Csehszlovákia — biztosították az angol miniszterek honfitársaikat — sokkal erősebb lesz, ha határain belül nem lesz többé német kisebbség. Ugyanakkor Németországban és Közép-Európa bizonyos részeiben más magyarázattal kísérték, amit nem is mulasztottak el hangoztatni. Azt a magyarázatot fűzték a müncheni egyezményhez, hogy Anglia és Franciaország nem törődik többé Európa sorsával. Ezt az illuziót az a nagyköveti értekezlet, amely Berlinben a müncheni egyezményt követően ült össze, csak megerősítette.

A régi módszerhez lehetetlen visszatérni

Winston Churchill azonnal indítványozta a kötelező katonai szolgálat bevezetését és sürgette, hogy tegyenek különbsé-

get Anglia múltósi és jelenlegi kötelezettségei között. A múlt évben Nagy-Britanniának nem volt közvetlen kötelezettsége Csehszlovákiával szemben, kivéve a Népszövetségi paktumból más nemzetekkel együtt folyó kötelezettségeket. Ma azonban Angliát Lengyelországhoz pontosan körülhatárolt kötelezettség fűzi. Az Anglia és Lengyelország között létrejött egyezmény következménye volt annak, hogy Hitler a múlt év őszén megszegte az angol miniszterelnöknek adott ígéretét. Halifax lord június 29-én elmondott történelmi beszédében kifejezett biztosítékok minden félelmet és habozást eloszlatnak és aki a külügyminisztert hallgatta, számotvehetett annak az embernek mély őszinteségével, aki ezeket mondta. Amit nálunk már teljesen és tökéletesen átértékeltek, de amit másutt még nem fogtak fel eléggé, az, hogy támadás esetén mi teljes erőnket mozgósítani fogjuk, hogy teljesítsük vállalt kötelezettségünket.

Ez az alapvető új igazság, amit minden eszközzel meg kell, hogy értsünk a német kormánnyal. Emerson írta egyszer az angolokról: „Ugy találok, hogy minden nemzet közül az angol az, amely a leghatározottabban áll a talpán.“ És minden angol érzi, hogy ez ma éppen olyan igaz, mint valaha.

Mindenestre szükséges, hogy ne csak az angolok legyenek ebben a kérdésben kö-

Habzó és nem habzó.

Igenis Nagyságos asszonyom, a szépség a helyes fogápolásnál kezdődik!

Egy jobb készítmény, mint a NIVEA-fogpaszta, nem létezik. Még ma vásároljon egy tubussal és az eredménytől el lesz ragadtatva. A NIVEA-fogpaszta fénylő fehérré varázsolja a fogakat, amellel kellemes ízű és üdítő.

legjobb 2x naponta.

vetkezések és elszántak, de a többi kormányok is. Így aztán minden politikai vagy katonai intézkedés, amely arra szolgál, hogy megértse a világgal, hogy komolyan veszi kötelezettségeit, a béke ügyét szolgálja. És bármely ilyen intézkedés elmulasztása annyit jelent, mint könnyelműen és megbocsáthatatlanul utat engedni a háború kockázatának.

letét visszanyerte volna, meghalt. A leány még beszélt pár szót.

— Sötét gondolatok bántották anyámat — dadogta. — De nem ő akart meghalni. Én vettem először a mérget.

Amikor megtudta, hogy anyja meghalt, felsóhajtott:

Milyen jó neked anyám, hogy már megszabadultál a fájdalomtól.

És négy óra múlva a gyönyörű kisasszony is meghalt.

Amikor pedig Kessioglu asszony és leánya kiterítve feküdtek a kórház hidegkaszában, a Boulevard-szállodában megjelent egy görög kereskedő.

— Egy csekket hoztam Kessioglu asszonynak — mondotta a portásnak.

— Már későn érkezett — felelte a portás.

Ezért az elkésett csekkért kellett meghalnia a messze földről Bukarestbe szakadt görög anyának és leányának.

A görög kereskedő, aki Kessioglu asszonynak a csekket hozta, az öngyilkosság hírének hallatára idegrohamot kapott. Az athéni kereskedő kétségbeesve mondotta el, hogy a csek már régebbi idő óta nála van és csak hanyagságán mult, hogy azt hamarabb nem kézbesítette. Nem tudta, hogy az öngyilkos asszony és leánya milyen kétségbeesett anyagi helyzetben vannak.

Megható körülmény volt, hogy az öngyilkosok szobájában egy nagyon szép drótszörű foxterriert találtak. Az állat szomorúan feküdt asszonya ágya előtt és mióta a tragédia történt, nem eszik. Az értékes állatot a fővárosi rendőrség vette gondozásába.

Kessioglu Calipoit és tünényesen szép leányát a bukaresti görög konzulátus tartották el.

Gálil-akció Nagyváradon és Aradon

A Gálil-akció második szakaszának megindítása érdekében Nagyváradra érkezett Klein Elijáhu tanár, az erdélyi Mizrachi ismert vezetőembere. Az akció iránt Nagyvárad zsidó közönsége a legnagyobb megértéssel viseltetik. Ebben jórésük van a munkatársaknak is, akiknek élén a fáradhatatlan Epstein Samu áll.

Klein tanár részvételével a Mizrachi átképző telepén július 9-én nagyszerű nyilvános Herzl-Bialik ünnepélyt rendeztek. A nagyszámú hallgatóság, amelyet Just József üdvözölt, nagy tetszéssel fogadta Klein tanár gondolatdus, emelkedett emlékbeszédét. Majd Juda Rappaport beszélt Bialik költészetéről. Az ünnepélyt erעי éneklészek és az újabb költő-nemzedék verseiből elhangzott szavaltatok zárták be.

Görög sors-tragédia

A bukaresti Boulevard-hotelben egy elkésett csekk miatt ettek mérget anya és leánya

Bucuresti, július 18. Hirt adtunk róla, hogy a bukaresti Boulevard-Hotel egyik elegáns lakosztályában öngyilkosságot követett el egy előkelő görög hölgy és gyönyörű szép 17 éves leánya. A feltűnő-keltő öngyilkosság részletei és motívumai első híradásunk percében még ismeretlenek voltak. Mára világosság derült a különös tragédiára.

Ötven év körüli, elegáns és kissé szomorú asszony és egy fiatal, 17 esztendősfeltűnően szép leány jöttek pontosan 15 nappal ezelőtt a szállodába, amelynek portásánál bemutatták utlevelüket.

Kessioglu Calopi asszony és Nadja leánya görög állampolgárok, születési helyük sztambul, állandó lakhelyük pedig Antwerpen. Az utlevelét is az antwerpeni görög konzulátus állította ki. Személyi adataik bediktálásánál Kessioglu asszony — egy valaha dusszagdag görög természetkedő özvegyének mondotta magát és azt állította, hogy leányával együtt Jalomitából jött Bukarestbe.

Anyát és leányát jól ismerték a fővárosi görög konzulátuson is. Ugy tudták, hogy igen gazdagok és jómóduak. A szállodában pedig úgy ismerték őket, mint kedves, finom és magános embereket. Estétként otthon ültek többnyire szobájuk-

ban étkeztek, gyakorta tettek nagy sétákat.

És egy fontos levelet vártak...

Minden reggel és minden este megkérdezték a portást, hogy nem érkezett-e meg a várt levél. A levélben csekknek kellett volna lennie. Honnan várták és kitől, azt nem árulták el. De amikor a szálloda személyzete tapintatosan a két heti számla kiegyenlítését kérte Kessioglu asszonytól, az előkelő hölgy kissé idegesen és szomorúan a csekkre hivatkozott, amelyet várt és amely nem érkezett meg.

Csütörtök reggel a szálloda személyzete bekopogtatott a Kessioglu asszony és leánya által elfoglalt 18-as számú szobába. A reggelit vitték. A kopogtatásra nem kaptak feleletet. Ertesítették az igazgatótóságot. Dörömböltek. Semmi válasz. Ertesítették a rendőrséget és az ajtót felfeszítették.

A szoba ágyán eszméletlenül feküdt Kessioglu asszony és leánya.

Az asztalon szublimát-pasztilák maradékai hevertek.

A két eszméletlen nőt azonnal kórházba vitték.

A kórházban mindent megpróbáltak, hogy az öngyilkos nőket megmentésék. Nem lehetett. Az asszony anélkül hogy eszmé-

A Zsidó Nemzeti Szövetség cluji helyicsoportja ma, szerda este 9 órakor

Herzl és Bialik

emlékünnepélyt

rendez az Albina palota nagytermében,

amelyre ezuton is meghívja a kolozsvári zsidó társadalmat.

Emlékbeszédet tartanak: Dr Weinberger Mózes főrabbi és dr Glasner Izsák.

enti:

Shertok fognak te-

szág

ITELTEK NEMET-
LFÖLDI ZSIDÓ UJ-
és szerint A. Finck
és héber újságrót
és fogvatartás után
" címén öt évi
konzulátus többiz-
ztatott zsidó újság-
fáradozása azonban
ult. Finck több kül-
voit, így többek kö-
Journal, amelyben
hanem főleg kultu-
att.

stán a német állam-
tőztattá dr. A. Ha-
rost, aki litván ál-
kausába jött, hogy
sietessse. Miután
ann asszony vissza-
Kaunas állomásán
bők várták, akik az-
erjeszt Németország-
ták.

ia

DELEGATUST
VILÁGKONGRESZ-
zidén 25 ezer sékelt
szág kilenc kongressz-
e jogosult.

ka

ABAN A JIDDIS
UTTÓRÓJE. Hetven-
alt Newyorkban Be-
bert zsidó színész és
amerikai zsidó szín-
és volt. Tomasevszki
Gew melletti Zlato-
livel együtt, 1881-ben
egy zsidó színtár-
mókára a chicagói
atója lett. 1892-ben
hol sok sikerrrel sze-
z színpadán. Rövid
erika legjobb zsidó
masevszki rengeteg
Amerikába és szá-
datott elő. Ő maga
adarabot írt. Az ő
Richard című drámá-

ALAP AMERIKAI
DJAK A MASFEL-
38. júniusától 1939.
met, Zsidó Nemzeti
elérték az egymil-
rd-eredményt.

menekültek

LTUGYI BIZOTT-
VÉKENYSÉGE. A
zottság június havi
z, hogy a bizottság
százalékkal voltak
ban. Mig májusban
rankot fordítottak a
e, addig júniusban
25 ezer 977 frankra
549 személy fordult
aavi 942-vel szem-
száma 1237-et tett
metországból, 525-ön
ehszlovákiából szár-
égek nem haladják
százalékát.

ság elnöke Albert
konzisztórium tagja.
ton Kahn.

nyelven, másolás,
Memorandum! 24.

ELKE:
Z UJ KELETBEN!

A versaillesi szerződés hetven aláírójából immár csak huszonkilenc van életben

Az aláírók egyikéből benedekrendi szerzetes lett

1919 június 28-án huszonhét országot képviselő hetven delegátus gyűlt össze a versaillesi kastély üvegtermében, hogy aláírja azt a szerződést, melynek „tartós, szilárd és igazságos békét” kellett volna teremtenie... Ez a nap egyttal az ötödik évfordulója volt a világháborút kibombantó szerajevói merényletnek.

Mi történt husz év alatt azzal a hetven delegátussal, aki aláírta ezt a négy-száz-negyven cikkelyből álló, nagyfontosságú nemzetközi okiratot?

Negyvenegy meghalt, huszonkilenc ma is életben van még.

A halottak

Louis Botha tábornok délafrikai delegátus halt meg elsőnek 56 éves korában Musthofi tanyáján, Transvaalban, éppen két hónappal a versaillesi szerződés aláírása után, 1919 augusztus 28-án.

A legfiatalabb halott Erwin Samuel Montagu volt, az indiai minisztérium államtitkára. Lloyd George-zsal ellentétbe kerülve, benyújtotta lemondását, a De Beers alelnöke lett és 1924 november 15-én negyvenöt éves korában elhunyt.

Az Egyesült Államoknak mind az öt delegátusa halott. Woodrow Wilson elnök a kansasi Wichita-ban betegedett meg, a népszerűsége visszaszerzésére rendezett propaganda-torné alkalmával.

Nem az egyetlen delegátus, akit álmában ért a halál. Milner vicomte angol delegátus, akinek nagy szerepe volt Foch marsall generalisszimusszá való kinevezésében, szintén álmában halt meg 1925 május 13-án 71 éves korában. Igaz, hogy egy afrikai tanulmányuton szerzett álmokában halt meg.

Robert Lansing, Wilson elnök államtitkára 1928 október 30-án halt meg 64 éves korában.

Az amerikai diplomácia veteránja, Henri White, volt római és párizsi követ, a szerződés aláírása után nem viselt többé diplomáciai tisztet és 1927 július 15-én halt meg 79 éves korában.

Edward M. House ezredes, Wilson elnök meghitt embere 1938 március 28-án hunyta le a szemét 79 éves korában.

Tasker H. Bliss tábornok, az Egyesült Államok képviselője, a legfelsőbb haditanácsban, 1930 november 9-én halt meg 78 éves korában.

A francia kiküldöttek közül Clemenceau halt meg először, 88 éves korában, 1929 november 24-én.

Stephen Pichon 1920 január 20-ig francia külügyminiszter, szenátor, 1933-ban hunyt el 76 éves korában.

Jules Cambon, a diplomaták veteránja 90 éves korában halt meg 1935-ben.

Az élők

André Tardieu az egyetlen még életben levő francia delegátus. Ma 62 éves. 1936 óta visszavonult a politikai élettől.

A még életben levő aláírók legidősebbje Sajonzi herceg, volt japán miniszterelnök. Elétkora 90 év. Bár évek óta visszavonultan él és mégis hazája legbefolyásosabb államférfia, akire úgy tekintenek, mint a haza bölcsére.

Korban utána következik a 80 éves Pade-revszky, a lengyel köztársasági kormány első elnöke.

Sir Joseph Cook ausztráliai delegátus ma 69 éves. Londoni főbiztos volt, majd népszövetségi kiküldött.

Ausztráliai kollégája, Wilson Morris Hughes nemrégiben töltötte be 75-ik életévét.

Georges Nicoll Barnes angol munkáspárti veterán folyó évi január harmadik ünnepelte 80 éves születésnapját.

Az élők sorában van Uohamed Bustern Haidar hedzsazi kiküldött is.

A megtszítettetések

Ne gondoljuk ám, hogy a szerződés valamennyi aláírója nagy ember volt, távolról sem.

A legtekintélyesebbnek kétségtelenül Andrew Bonar Law számított. A háborus kabinetben is miniszter volt, majd 1922-ben Lloyd George utóda a miniszterelnöki székben. 1923. május 20-án rossz egészségi állapota miatt kénytelen volt lemondani és még abban az évben meg is halt. A Westminster apátságban temették el, ugyanott, ahol Nelson és az ismeretlen katona is nyugszik.

A térszalag rendet két angol delegátus is elnyerte, az egyik Milner őrgrof, a másik Arthur James Balfour.

David Lloyd George 1918-ban angol miniszterelnök lett s e minőségében az Ordre

du Mérite ritka kitüntetésében részesült. 1922-ben az ir kérdés miatt megbukott s azóta sem sikerült többé hatalomra jutnia. Ma 76 éves.

Guglielmo Imperial márkit királya szenátorra nevezte ki és a legnagyobb olasz kitüntetéssel, az Annunziata Renddel tüntette ki.

A japán Keishiro Matsui-t a mikádó bárói rangra emelte.

Amint látjuk tehát, a népek nem bizonyultak tulságosan hálásaknak azokkal szemben, kik békével ajándékozták meg őket...

A száműzöttek

A versaillesi szerződés nem egy aláírója száműzetésben fejezte be életét, vagy a száműzetés keserű kenyerét eszi. Így járt például Policarp Bonilla hondurasi államférfi, aki New-Orleansban halt meg, 1926-ban. Salvador Chamorro, a nicaraguai köztársaság volt elnöke Mexikóban él. Alfonso da Costa, a portugál demokrata párt vezére Párizsban halt meg, 1937. május 15-én. Uj-

keleti száműzött Edward Benes, a csehszlovák köztársaság egyik megteremtője, aki jelenleg az Egyesült Államokban él, egyetemi tanári minőségben.

Foglalkozás szerint

E hetven emberből álló gyülekezetben mindenféle foglalkozás előfordul. Van köztük ökörhajcsár és uralkodó maharadzsza. Az első volt William Morris Hughes, az ausztráliai államférfi, a másik öfensége Sir Ganga Sing Bahadur, bikaniri maharadzsza, vezérőrnagy. Neki köszönhető a hindu hercegek felsőházának megalakulása, melynek 1929. óta kancellárja.

A versaillesi békeszerződés nem valamennyi aláírója maradt meg a politikusi pályán. Így például Lu Csen-Csiang kínai külügyminiszter szerzetes lett és jelenleg Belgiumban él, mint benedekrendi atya. Az olasz Silvio Crispi ma hetven éves, de magas kora ellenére is, Olaszország egyik legnagyobb iparvállalatának a vezetője. Hasonlóképpen járt Augusto Linzeira Soares, volt portugál külügyminiszter, aki faképnél hagyta a politikát és felcsapott posztókereskedőnek.

A delegátusok nagy többsége természetesen jogász. A legkiválóbb bizonyára Nicolas Politis, volt görög külügyminiszter, több egyetem, így a cambridgei és nancyi egyetemek tiszteletbeli doktora, a l'Institut és a velencei királyi akadémia tagja, a párizsi nemzetközi jogi tanszék kuratóriumának az elnöke.

A legújabb angol-francia javaslatokat sem fogadta el Molotov

A tárgyalások még sokáig elhúzódhatnak

London, július 18. Molotov külügyi népbiztos tegnap a Kremben fogadta William Strangot, valamint az angol és francia nagyköveteket, akik átnyújtották neki Anglia és Franciaország újabb javaslatait. A megbeszélésekről nem adtak ki hivatalos jelentést, de beavatottak úgy tudják, hogy Molotov még ezt az új előterjesztést sem fogadta el. A nehézségek a közvetett támadás meghatározása körül forognak, ami nagyon megnehezíti a helyzetet, mert ez a rész az, amely a Balti államoknak nyújtandó biztosítékok kérdését tisztázná. Ez egyttal az egész tervezett szerződés sarkpontja is.

Hogy mi lesz a további teendő, erre néve megoszlanak a vélemények. Egyes lapok úgy vélik, hogy a megbeszélések, melyek öt hete folynak, továbbra is folytatódhatnak, ha London újabb engedményeket ad. Erre vallanak Chamberlain alsóházi nyilatkozatai is. A miniszterelnök ugyanis tegnap a hozzáintézett interpellációkra kijelentette, hogy a moszkvai megbízottak megkapták újabb utasításait, amelyekre a szovjet külügyi népbiztosság bizonyára ellenjavaslatokat tesz, s ezeket gondosan tanulmányozni kell. A befejezésre tehát számítani egyhamar nem lehet.

A tegnapi megbeszélések után nem változott lényegesen a helyzet az orosz-angol-francia szerződés körül

London, július 18. Moszkvából érkező jelentések szerint a moszkvai francia-angol nagyköveteknek Molotovval folytatott megbeszélései után az angol-francia-orosz tárgyalások ügyében a helyzet lényegesen nem változott. Ugy az angol, mint a francia nagykövetek kifejezték Molotov előtt London és Párizs álláspontját a katonai szerződés kérdésében. Hír szerint Párizs és London kitart ebben a kérdésben eredeti álláspontja mellett. Molotov az angol és francia nagyköveteket előtt kijelentette, hogy a tegnapi megbeszélésekről beszámol kormányának és legközelebb újra beható megbeszélésre fogja meghívni őket. Párizsi jelentés szerint a francia sajtóban és politikai körökben az angol-francia-orosz tárgyalások kimenetelét illetőleg minden jóslástól szigorúan tartózkodnak.

Berlin, július 18. Von Schulenberg gróf, Németország moszkvai nagykövete, rövidesen visszatér Berlinbe, ahol beszámol kormányának a német-szovjet kapcsolatokról és különösképpen a gazdasági kérdésekről.

Az új épületek tulajdonosai kötelesek légvédelmi menedéket építeni

A kolozsmegyei légvédelmi szolgálat rendelete

Cluj, július 18. A kolozsvári légvédelmi szolgálat vezetősége Enescu Manole ezredes-prefektus és Jianu Joan tartalékos kapitány aláírásával rendeletet bocsátott ki, amely felszólítja az összes ujonnan épült, vagy javított házak tulajdonosait, hogy minden egyes épülethez egy-egy menedékhelyet építsenek, a légi bombázás elleni védelemre. Az elővigyázati építkezési intézkedéseket, amelyeket minden háztulajdonosnak a jövőben respektálnia kell, a következők:

a) Mindazon ujonnan épült házak, melyek a közigazgatási törvény 15. cikkelyének intézkedései alá tartoznak, ugyszintén az állami hatóságok által bármilyen területen és magasságban végzett építkezések egy-egy menedékhellyel kell, hogy rendelkezzenek.

b) A padlást, vagy a felső emeleteket elválasztó mennyezeteket akként kell megalkotni, hogy a lakókat legalább 100 kiló súlyu robbanó, vagy gázbombák telitalálata ellen biztosítsa, míg a tetőzet és az épü-

let faalkatrésze a gyújtóbombák ellen kell, hogy biztonságot nyújtson.

A jelen rendelet kihirdetésétől kezdve a községi elöljáróság nem ad többé ki új építkezési, vagy jelentősebb átalakítási engedélyt a már meglévő épületekhez, a helyi légvédelmi szolgálat látatmozása nélkül. Ez a törvény az 1939 március 3-ika után épült házakra érvényes.

A rendelet felszólítja az összes üres, vagy butorozott szobát, üzletet, műhelyt, raktárt bérlelőket, akik ujonnan épült vagy átalakított épületben laknak, hogy az illető háztulajdonosoktól a szükséges mellék-helyiségek mellett légi bombázás elleni menedékhelyet is kérjenek. Abban az esetben, ha a felsorolt osztálybeli háztulajdonosok nem rendelkeznek megfelelő menedékhelyekkel, a bérlelők kötelesek erről jelentést tenni a községi elöljáróságok műszaki és légvédelmi osztályának, amely jegyzőkönyvet vesz fel a törvényben előírt büntetések kiróvása végett.

A modern nő népszavazása

Minden nő szép akar lenni. És minden nő szép lehet. A titok kezdete és vége: a fiatalság megőrzése. A modern szépség-ápolás első és legfontosabb tényezője az arcbőr. A tej már a görögök és rómaiak idejében, mikor is a szépség kultusza elérhetetlenül magas fokon állott, a legjobb bőrápolószernek volt elismervé és értékelve. A Milkuderm-Hautshane és a Milkuderm-Milchfettcreme, melyeknek alapját a tej képezi, nemcsak felületesen fedik be az arcbőrt, hanem behatolnak a bőr szövetébe és minden pórust és sejtet felfrissítenek; általuk akár a zsiros, akár a száraz arcbőr, vakítóan tisztává és fiatalosan egészségesse válik. Ennélfogva a modern nő népszavazása tulnyomó többséggel Milkuderm mellett dönt.

Fejér Sándor nagy sikere Genfben

*

A „Goldmark“ zsidó tülharmóniai társaság kitünő, tehetséges koncertmestere: Fejér Sándor, Genfben résztvett a nemzetközi zeneversenyen, amelyen az európai és amerikai muzsikuskok legkiválóbb fiatal művészei, számszerűleg: 29-en vettek részt.

A fiatal művész — az első helyezettek között — belekerült a döntőbe is, majd a genfi zenekonzervatóriumban koncertet adott, amelyen óriási sikert aratott. A koncerten kivül Margaret Minge amerikai zongoraművész és Biró József magyar hegedűművész vettek részt.

A genfi sajtó legjelentősebb lapjai így a „La Tribune de Geneve“, a „Journal de Geneve“ kritikusan — egyöntetűen — a legnagyobb elismeréssel írják a fiatal művész játékáról, kiemelik pompás muzikalitását, fölüeny technikáját és nagy átérző képességét. A budapesti lapok — a Pesti Hirlap, a Pesti Napló és a Népszava — genfi tudósítói is nagy elismeréssel írják Fejér Sándor művészi teljesítményéről, mely valóságos lenyűgözöte az egyébként nagyigényű genfi zeneértő közönséget.

Fejér Sándor sikeres debütje után a svájci hangversenyirodák örsre svájci koncert-tornéra hívták meg, ami legkézenfekvőbb biznysága annak, hogy mennyire értékelik Svájcban is kimagasló tehetségét.

A kolozsvári zsidó zeneértő közönség körében Fejér Sándor svájci sikere nagy örömet okozott, annál is inkább, mert tehetsége itt körülünkben bontakozott ki és fog — remélhetőleg — a magasba ivelni.

Fejér Sándor sikerének a magunk részéről is őszintén örülnünk hiszen az Új Kelet volt, mely megajósolta, hogy a fiatal művész tehetsége át fog lendülni az erdélyi határokon és meg fogja hódítani a nyugati zeneértő közönséget is.

— 120 millió lej értékű gördülő gépet hoz Románia Angliából. Bucurestiből jelentik: Az angol-román szerződés értelmében a közeljövöben 120 millió lej értékű gördülő gépet hoznak be Angliából az országba.

Kidobtunk

a maradékasztalokra nagy tömeg selyem-, szövet- és mosómaradékot olcsó csoport-árakon.

Ma reggel

kezdjük az olcsó maradékvásárlunkat.

Heller & Molnár

divatnagyrúháza, CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 15.

égekben, stb.

can és a kép- 5-35-07 és a DERNNA igaz.

angol póthitel- tük: Ma újabb közzé, amely a hivatott fedezni. 00 ezer 815 fon- millió 91 ezer fon- r-küiritésekre, 2 eh menekültek 39 ezer 150 fon- lamint 200 ezer fordítanak.

Bucurestiből je- minisztérium erdő- a a következő- a fakitermelése- a milliórd lej, 730 sőtányok érteke. ké. Románia ösz- rd 330 millió lej- különbözö körze- it vették figye-

Bucurestiből. napi nap folyamán a Ion Zohor brai- üves fulladt a fo- arról szól, hogy ember, miközben zett, befordult a t uszni és a fo-

Egyesület kirándu- vasárnap a kö- dezi: 1. Autóbusz- és a Bányafüzdő- or a Piața Uniri- talog: Kisfene- ta. Inulás reggek 3. Gyalogos kirán- 5, majd fürdés a 7 órákor az egye- ului 2. Jelentkezni akak péntek este 8. irodában, ahol a bővebb felvilágosi- endégeket szivesen

tekinthető a szerb- elgrádból jelentik: eddigi vezetőjét. tük állásától, és lenköt, a zágrábi esület titkárát, az kust neveztek ki. vát meg egyezséssel szefüggsében még fognak jelentős kinevezni. A szerb- argyalások a kor- tartózkodása alatt horvátok vezére, kózsát folytatott öleg az egyezmény nek és szerződés- ódozatait vitatták

r nap?

fdnek a román-ma- asok. Bucurestiből dődnek meg S'nalá- zdasági tárgyalások tési egyezmény kö-

hus" fogasztó ghez

hmeztetjük tagjain- azó hittestvéreinket, (Vár ucca 46 alatt) népszárszék és hen- orth. rabbitság fel- gva sem az ott ki- gyártmányai rituális rálhatók.

Spejber Dávid rasovi orth. főrabbi.

SPORT

Zsidó nem vezethet futballmérkőzést Magyarországon

Budapest, július 18. (Az Új Kelet tud.) Hirt adtunk már arról a miniszteri rendeletről, amely az MLSZ autonómiáját és teljes vezetési gárdáját felüggeszti, illetve felosztatja és a Magyar Labdarúgók Szövetsége élére Gidófalvy Pál dr személyében diktatóri hatalommal felruházott miniszteri biztost állított.

A futballiktatúra ugyancsak hozzálátott a futballsport politikai alapon való átalakításához. A miniszteri biztost legutóbb negyvenháromezer főt jelentőben nyitotta meg a tanfolyamot. A miniszteri biztost köszöntötte a játéktekintők új gárdáját, majd beszédében bejelentette, hogy a jövőben Magyarországon csak keresztény sportember vezethet majd labdarúgó mérkőzést.

Hangoztatta, hogy a magyar labdarúgást minden vonalon és minden részében át kell alakítani. Ehhez a munkához nemcsak hitre és pillanatnyi lelkesedésre, hanem áldozatos, szívós és kitartó munkára is van szükség.

Az új keresztény, bécsi sporteszméletű áthatott játéktekintőgárdára vár a feladat, hogy a labdarúgásnak ezen a vonalán is eredményes munkát végezzen.

A miniszteri biztost beszéde érthető kinos meglepetést keltett sportkörökben, annál is inkább, mert ismeretesen a zsidóság igen intenzíven működött közre a magyar sport fejlődésében és ebben a segítségben a legsúlyosabb anyagi áldozattól sem riadt vissza. All ez az összes sportágakra, de különösen a labdarúgásra, amelynek mai fejlettségéhez a zsidók jelentős mértékben járultak hozzá.

Július 27-30-án rendezik a KAC kolozsvári teniszbajnoki versenyét

Cluj, július 18. A Kolozsvári Atlétikai Club 1939 július 27-30. napjain a KKE teniszpályáján országos teniszversenyt rendez Kolozsvár város teniszbajnokságáért.

Versenyszámok: Férfi egyes I. o. Női egyes I. o. Férfi páros I. o. Vegyes páros I. o. Férfi páros II. o. Férfi páros II. o. Női páros II. o. Női páros II. o. Varsity a KAC ifjúsági kupájáért.

Feltételek:

1. A versenyen az FSRT versenyszabályai érvényesek és indulhat minden, a szövetség-nél igazolt amatőr játékos.

2. A II. o. versenyszámokban azok a játékosok vehetnek részt, akik nem szerepelnek a Tenisz Szövetségnek 1938. évre összeállított hivatalos I. osztályú erőlistáján. Páros versenyszámokban helybeli egyesületektől csak teljes pár-nevezéseket fogadnak el.

3. Az ifjúsági kupaversenyen 1921 vagy későbbi években született versenyzők indulhatnak. Az ifjúsági versenyzők születési évüket a versenyek megkezdése előtt minden külön felszólítás nélkül hivatalos okirattal igazolni tartoznak.

4. Díjazás: tiszteletdíj, plakett, vagy érem minden versenyszámban az első és másodiknak, legalább 8 induló (pár) esetén a két harmadiknak.

5. Nevezési díj: I. o. 120 lej az egyes, 80 lej a páros versenyszámokban egyenként. A II. osztályban 80 lej az egyes, 60 lej a páros versenyszámokban egyenként. Az ifjúsági kupánál a nevezési díj 300 lej csapatonként.

6. Nevezési zárlat: 1939 július 25-én este 7 órakor. Sorsolás ugyanakkor a verseny színhelyén. A nevezések dr Szabó Miklós címére Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 2 intézendők. Nevezési díj nélkül és elkésve érkező nevezések figyelembe nem vétetnek. Nevezések indoklás nélkül visszautasíthatók.

7. A verseny „Dunlop Fort 1939” labdával történik. Versenyidő reggel 7 óráig: este a sötétség beálltáig. A versenybizottság naponként kiírja a következő napi beosztást. Az a játékos, aki a kijelölt időben nincs jelen, visszalépettnak tekintik. Minden versenyző köteles a rendezőség kérésére bírskodni.

8. Az I. és III. számú versenyek döntőjében három, az összes többi versenyszámban két nyert szett szükséges a győzelemhez.

9. Minden vidéki versenyzőnek kedvezményes ellátást és elszállásolást biztosítanak, ha igényét legkésőbb július hó 25-ig bejelenti.

Zog király birtokot vásárol Helsingfors közelében

Geraldine exkirályné filmszerződésre kapott ajánlatot

Stockholm, július 18. Svéd hivatalos helyen hetek óta cáfolják a stockholmi diplomáciai köröknek azt az értesülést, hogy Achmed Zog, volt albán király Svédország déli részén, Helsingfors közelében, Gusztáv Adolf trónörökös Solferó kastélyának szomszédságában egy ismert svéd arisztokrata kastélyát meg akarja vásárolni, sőt a svéd külügyminisztérium arról sem akar tudni, hogy a volt királynak beutazási engedélyt adtak volna.

Szombat este Stockholm legelterjedtebb lapja, az Aftonbladet közli rigai tudósítójának azt a jelentését, amely szerint Zog király és Geraldine királyné odaérkezett péntek reggel. Kisérőikben volt Zog négy hűgő és a kis trónörökös, valamint 14 tagú személyzet. A rigai albán konzul a legelőkelőbb ottani szállóban, a Hotel Rómában vett ki számukra 12 szobás lakosztályt, a király azonban a Hotel Petersburgban szállt meg. (Ugyalászik „Róma” még ilyen formában sem rokonzenves neki.) Innen reggel indult az Aeolus nevű svéd hajóval Stockholmba.

A stockholmi albán konzul közölte, hogy Zog király családjával és kíséretével szombat reggel 10 órakor érkezett meg az ottani kikötőbe. A legelőkelőbb luxusszálloda, a Grand Hotel első emeleti 16 szobás lakosztá-

lyát foglalták le részére. Onnan a leggyönyörűbb kilátás nyílik a királyi palotára és a parlamentre.

A svéd kormány azzal a feltétellel adott a volt albán királynak letelepedési engedélyt, ha kötelezi magát, hogy ott tartózkodása alatt semmiféle politikai tevékenységet nem fejt ki és Svédországból nem is irányít ilyet.

Vasárnap délután Zog király birtokvásárlási tárgyalásait folytatja az ismert svéd arisztokrata. A birtok értéke 7-800 000 svéd korona, ami körülbelül 55-60 millió lejnek felel meg.

Nem valószínű azonban, hogy a vételt még a nyár folyamán lebonyolítják, a király legfeljebb opciót vesz majd. Geraldinével együtt ugyanis július 25-én Versaillesbe utaznak.

Londonból ideérkezett értesülések szerint különben a Geraldine királynénak tett filmajánlatot a filmvállalat varsói igazgatósága révén megismételte.

Geraldine királyné arcvonásait ugyanis a próbafelvételek rendkívül előnyösnek találták. Különösen naiv és szinte félnék arckifejezése alkalmas megfelelő filmszerepek vállalására. Természetesen mégis csak az a legkülönb vonzerő, hogy nem is régen királyné volt.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elvesztett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közölünk. Jelzés levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

Angol-francia-román nyelvszakos tanárjelöltök sikeresen készít elő pótvizsgákra, angol, francia, román órák adását vállalja. Megkeresések a kiadóhivatamba „Garantált siker” jellegre küldendők.

Ne pazarolja idejét szótár és leckék utján való nyelvtanulással. Angol és francia nyelvet a legújabb direkt módszerrel tanít külföldön élt nyelvtanár. Helyes kiejtés és biztos siker garantálva. Cim: Josif Ronet, Str. I. G. Duca 1. I. em. 2. ajtó.

Czur Salom parcella (A) jegyzésű 3 du-nam) eladó. Ajánlatok József Árpád Brasov, Str. I. G. Duca 119 címre küldendők.

RÁDIÓ-MŰSOR

Szerda, július 19.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.17: Hangverseny. 20.15: Hanglemek. 21: Román dalok és táncok. 22.15: Táncczene. 23: Román zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 5: Pontos idő, hírek, angol nyelvoktatás. Előadás a könyvekről. 5.20: Könyvkiadás. 8: Keleti héber zenehangverseny. 8.15: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8.30: Hangverseny. 8.40: Elia Epstein előadása. 9: Könyvkiadás.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Országos Postászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 18.10: Előadás. 18.40: Schrammel-dalok. 19.10: „Elsülyedt buvárhajók mentése”. Előadás. 19.40: Zenekar. 20.15: Hírek. 20.50: Eszperanto nyelvre lefordított előadás. 21.10: Operettrezletek a régi Népszínház műsorából. 22.40: Hírek. 23: Mozart: B-dur zongora-hegedű szonáta. — 23.25: Cigányzene. 23.40: Hírek. 24.30: Hanglemek. 1.05: Hírek.

Angol-francia-román órát ad, pótvizsgára előkészít nyelvzakos egyetemi hallgatók. „Tanárjelölt” jellegre a kiadóba.

Befözni és lekvárnak való prima kajszinbarack naponta kapható. Telefon 18-62.

Zuche auf sofort eintritt jüdische Kinderfreilein wer deutsch-ungarisch spricht zu mein 3 Jahre alt Kind. Wenden: Breuer, Arad, Meşianu 2.

Slanicul-Moldovein, jud. Băcău, a Villa Annában ort. kóser erdélyi vegetáriánus étterem és penzió nyílt özv Berkovitsné (Cluj) vezetése mellett. Olcsó árak.

Csütörtök, július 20.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.17: Hangverseny. 20.15: Hanglemek. 21: Román dalok és táncok. 22.15: Táncczene. 23: Román zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 5: Budapesti zenészek hangversenye. 5.30: Héber nyelvoktatás. 8: P. Turbulin előadása. 8.15: Pontos idő, hírek héberül. 8.30: Ernst Toller novellája. 8.50: Olasz zene. 9.30: Pontos idő, időjárás, hírek angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 13.10: Énekszámok. 13.40: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hírek. 18.10: Előadás. 18.40: Cigányzene. 19.50: Ipari légitalomb. 20.15: Hírek. 20.25: Katonazene. 21.10: „A diadalmas ásó”. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Hanglemek. 23.40: Hírek. 24: Cigányzene.

Nem kell külföldre menni

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű fekvés, fenyvesek között.

Vasúti kedvezmény!

BIXAD
Románia Karlsbadja
Prospektust küld kívánatra Direcţiunea Băilor Bixad, jud. Satu-Mare.

Pályázati hirdelmény

Az oradeai nyugati szertartású izr. hitközség elemi iskolájánál megüresedett

egy férfi és egy női tanítói állás

Reflektánsok augusztus hó 10-ig adják be ajánlataikat nevezett hitközséghez Oradea, Str. Regele Carol II No. 11 címre.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A kolozsvári mozgószínházak a nyári hónapokban az előadásokat hétköznapokon 5, 7, 9 órakor, szombaton és vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor kezdik.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Egész héten nagy kettős sláger műsor: I. Arzene Lupin kalandjai. A betörők királyának szenzációs premier filmje. II. Szivek csalógan. Deanna Durbin világhírű operettje. Műsor előtt a legújabb Fox és Metro híradók és színes trükkfilm. Előadások kezdete 5 órakor, szombaton és vasárnap 3 órakor.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premierfilm! Tiroli koncert. A bécsi gyermekkórús (Wiener Sängerknaben) közreműködésével. Főszereplők: Helli Finkenzeller, Fritz Kampers. Műsor előtt: Új Paramount világhíradó.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Visszaszerzett boldogság. Hatalmas társadalmi történet, izgalmas kalandokkal és látványos kiállításal. Pazar felvételek. Főszerepekben: Henry Fonda, Joan Bennett, Louise Platt. Műsoron kívül a legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Az év legnagyobb sikerű filmje még 2 napig! Cronin világhírű regényének filmváltozata: Réztábla a kapu alatt. Főszerepekben: Rosalind Russel és Robert Donat.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

I. Beesületrend. Főszerepekben: Paul Muni, Miriam Hopkins. Rendezte: Anatol Litvak, Joseph Kessel regénye után. II. A legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

RIO MOZGÓ MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor kettős műsor: I. Dráma Sanghajban. Izgalmas társadalmi dráma. Az utolsó évad szenzációja. Fősz.: Louise Jouve, Inkijinnoff és Cristiane Mardayne. II. Harc a kalandokért. Kalandordráma. Fősz.: Harry Piel. III. A legújabb Metro híradó. Helyárak: 14 plusz 5 lej.

— Lezuhant egy magánrepülőgép Maroshevíz közelében, Maroshevízről jelentik. A brassói CFR repülőegyesület egyik pilótája, Galnea Nicolae Maroshevíz közelében, az egyik hegy felett, légüres térbe került és lezuhant. A gép összetört Szerencsére a pilóta csak könnyebb sérüléseket szenvedett.

„En nem gyűjtökat. Nincs vagyon ember vagyok, va közületek. Államfő lak nélkül.”

Hitlernek minde ez a néhány monda jobban kihangsúly akarja vagyonyi ni, évi negyvennyo ri fizetésének is e a többi szociális nyozza. A német r gyontalan? Valóba rences helyzetet p dol arra, hogy va ne helyeznie arra távoznia kell hely ban nem gyűjt va cialista rendszer a letek viragoznak s részesedik. Term nül. A Führer ne lalat igazgatóságá ott ül valaki, akin lenik meg hivatal hiányzik a hivatal vánossága csak a üzleti életében va Amann, a nemzet nisztrátora és Hit barátja.

Egy francia ujs dekes adatokat kö ről a titokzatos sz lár nevében lebony

Hitler legszives borus fegyvertársa zalmi embereit. W ler bizalmas polití zadnak volt a tiszt világháboru alatt, itt ismerkedett me viselővel is, aki ugyanabban a szá háboru után azonn tól és csak 1923-b kor a nemzeti szoc bontott Németorsz lan volt és Hitler Beobachter kiadó Amann nem tartoz zé, de ettől az állá s csatlakozott a m

A pártmozgalom teket öltött és An ahhoz, hogy a pá jesztésben is felh rohamosztagosak előfizető és hírdet kischer Beobachte

masan emelkedett propagandamunká Eher-féle kiadóvá Amann kezébe ke

egy olyan kiadóí a nagy amerikai l zelti. Nemcsak V már Amannék egy kezükben van az sajtó s még Göbbe Angriff"-nek függ Amann-konzern megalta annak számará hirdetés csak az a német anyag behozatalá idejében feladja tónak az Amann állapított hírdet vállalat pártszem ságát egy bírálják Hitler lapjában.

Hitler könyve, szágban ma nagy rog közkézben, mi lenésének első év Amann irányított alig fogyott. Am hogyan lehet a F s lehetőleg egyre biztosítani. 1936 lomban minden e kapja állami könyvté s 1938 ként is a Mein tanintézetek diák magánvállalat ad

Hitler, a vagyontalan

*

„En nem gyűjtöttem magamnak milliókat. Nincs vagyonom, egyszerű szegény ember vagyok, vagyontalan, mint bárki közületek. Államfő vagyok, de bankszámlám nélkül.”

Hitlernek minden beszédében benne van ez a néhány mondat s hogy hívei előtt még jobban kihangsúlyozza: vezéri tisztét nem akarja vagyongyűjtési célokra felhasználni, évi negyvennyolcezer márkás kancellári fizetésének is csak negyedét veszi fel s a többi szociális intézményeknek adományozza. A német nép Führere valóban vagyontalan? Váloiban nem használja ki szerencsés helyzetét pénzszerezésre? Nem gondol arra, hogy valamit biztonságba kellene helyeznie arra az időre, amikor esetleg távoznia kell helyéről? Hitler maga valóban nem gyűjtött vagyont, de a nemzeti szocialista rendszer árnyékában hatalmas üzletek virágoskodik s ezekből a kancellár is részesedik. Természetesen nem közvetlenül. A Führer nem elnököl egyetlen vállalat igazgatóságában sem, de helyette ott ül valaki, akinek a neve soha sem jelenik meg hivatalos közleményekben, aki hiányzik a hivatalos parádékról és — nyílva várossága csak a Harmadik Birodalom üzleti életében van. Ez az ember Max Amann, a nemzeti szocialista párt adminisztrátora és Hitler kancellár bizalmas barátja.

Egy francia újságíró, Paul Audinet érdekes adatokat közöl a „Manonban” erről a titokzatos személyiségről és a kancellár nevében lebonyolított üzleteiről.

Hitler legszívesebben egykori világháborús fegyvertársai közül válogatja ki bizalmi embereit. Wiedmann kapitány, Hitler bizalmas politikai futárja annak a századnak volt a tisztje, amelyben Hitler a világháború alatt, mint altiszt szolgált s itt ismerkedett meg Max Amann banktiszt viselővel is, aki mint kápiár teljesített ugyanabban a században szolgálatot. A háború után azonban elszakadtak egymástól és csak 1923-ban találkoztak újra, mikor a nemzeti szocialista párt már zászlót bontott Németországban. Amann állástalan volt és Hitler megbízta a *Völkischer Beobachter* kiadóhivatalának vezetésével. Amann nem tartozott Hitler párhívei közé, de ettől az állástól megélhetést remélt s csatlakozott a mozgalomhoz.

A pártmozgalom egyre szélesebb méreteket öltött és Amann nagyszerűen értett ahhoz, hogy a pártalakulatokat a lapterjesztésben is felhasználja. A barnainges rohamosztások bizonyultak a legjobb előfizetői és hirdetés-szerzőknek és a *Völkischer Beobachter* példányszáma hatalmasan emelkedett. A nemzeti szocialista propagandamunkákat kiadó müncheni *Eher-féle kiadóvállalat* *alig egy év alatt* Amann kezébe került s sikerült kiépítenie egy olyan kiadói trösztöt, amely méretei a nagy amerikai lapvállalatokat is megközelíti. Nemcsak *Völkischer Beobachter* ma már Amanné egyetlen lapja, hanem az ő kezükben van az egész nemzeti szocialista sajtó s még *Göbbels* sem tudta lapjának, az *Angriff*-nek függetlenségét megőrizni az Amann-konzernnél. Amann nagyszerűen megtalálta annak is a módját, hogy lapjai számára hirdetéseket gyűjtsön. Ma már csak az a német nagyvállalat kap nyersanyag behozatalára engedélyt, amelyik idejében feladja a nemzeti szocialista sajtónak az Amann által „hivatalosan” megállapított hirdetésmennyiséget s egy egy vállalat pártszempontból való megbízhatóságát úgy bírálják el, hogy mennyit hirdet Hitler lapjában.

Hitler könyve, a *Mein Kampf* Németországban ma nagyobb példányszámban forog közkézben, mint a *Biblia*. Pedig megjelenésének első éveiben, amikor még nem Amann irányította Hitler kiadói üzleteit, alig fogyott. Amann azonban rájött arra, hogyan lehet a Führer könyvének állandó s lehetőleg egyre emelkedő példányszámot biztosítani. 1936 óta a Harmadik Birodalomban minden egybekelő fiatal pár megkapja állami ajándékként a kancellár könyvét s 1938 óta iskolai jutalomkönyvként is a *Mein Kampf*ot kapják a német tanintézetek diákjai. Mivel a könyvet egy magánvállalat adja ki, az államnak termé-

szetesen minden példányért meg kell fizetnie a 8.50 márkás vételárát, amiből 20 százalék illeti meg Hitlert. Hozzávetőleges becslés szerint a Mein Kampf évi harminc egymillió márká hasznot hajt a Führernek.

Hogyan gyümölcöszötte Hitler ezt a mesébe illő vagyont? Ő maga semmit sem tesz: szegény és vagyontalan s az államtól még kancellári fizetésének is csak negyedét fogadja el, mert igényei sincsenek. Amann azonban már 1936 óta minden eladó telket megvásárol Berlinben, Münchenben, Kölnben és más német nagyvárosokban, sajtóvállalata a *Franz Eher Verlag* néhány év alatt magába olvasztotta a *Müller és Fia*, a *Knorr und Hirth*, az *Ullstein* kiadóvállalatokat. A *Haasenstejn* és *Volger* hirdetői vállalatot és *Göring* marsallal együtt hatalmas érdekeltségeket vállalt a nagyiparban is. A felesleges tökéket pedig három különböző néven külföldi és német bankokban helyezte el. Amannak Németországban a *Beierischer Gemeinde und Wechselbank*nál, a *Deutsche*

*Bank und Disconto Gesellschaft*nál és a német szocialista párt egykori pénzügyintézeténél, a *Német Munkásbank*nál van folyószámlája.

Amann azonban ugylátszik nem látja a kancellár vagyonát belföldön teljes biztonságban, mert bár Németország a legkétségbeejtőbb devizahiánnyal küzd, a *Franz Eher Verlag* hatalmas összegeket tartalékol külföldön. Amikor 1937-ben a svájci frank hirtelen esni kezdett, az Eher cég nem úgy igyekezett a veszteségektől megmenekülni, hogy követeléseit — német márkára váltja át és sürgősen hazamene-kíti, hanem Londonba utaltatta át, ami bizonyítja azt, hogy a kiadóvállalat ezeket a külföldön tartalékolott összegeket nem is akarja bevinni az országba.

Hitler vállalatának a következő európai fővárosokban vannak hatalmas letétei Max Amann, a Franz Eher cég és Philip Boulter néven: *Bern, Párizs, Hága, Brüsszel, Prága, Varsó, Budapest, Belgrád és Bukarest*.

Különös, hogy a Hitler-vállalatok csak egy európai fővárosban nem tartalékolnak soha jelentősebb összeget: *Rómában*. Mint ha Hitlernek és társának sem lenne bizalma a totális rendszerek iránt, ha a saját vagyonukról van szó.

KÖZGAZDASÁG

A nemzetgazdasági miniszter magyarázó rendeletet fog kiadni a cégbejegyzési eljárás egyszerűsítésére és meggyorsítására

Bucuresti, július 18. A múlt év december 15-én hirdett cégbejegyzési törvény, amint ismeretes, megszigorította az új cégek bejegyzését és azt a különböző feltételekhez kötötte azzal a céllal, hogy a jövőben csak megfelelő képzettségű kereskedőket jegyezzenek be.

Az új cégbejegyzési törvény intézkedéseit több kereskedelmi és iparkamara túlszigoruan alkalmazza, ami egyrészt rendkívül megnehezíti az új cégek alapítását, másrészt pe-

dig felesleges költségeket okoz.

A kereskedői érdekeltségek akciót indítottak ezeknek a sérelmeknek orvoslása érdekében. Az akció — bucaresti jelentése szerint — eredményel kecsegtet, mert a nemzetgazdasági miniszter a közeljövőben magyarázó rendeletet ad ki az új cégek bejegyzésével kapcsolatban. A rendelet célja egyrészt a cégbejegyzések meggyorsítása, másrészt a formáságok egyszerűsítése.

Nyolcezer lejes exportprémium mellett a román buza nem versenyképes az erősvallatájú államokban

Bucuresti, július 18. Legutóbbi számunkban részletesen ismertettük a buzaértékesítési törvény végrehajtási utasítását, amelynek keretein belül a kormány vagononként nyolcezer lejes prémiumot állapított meg. Mivel a törvény a kezdeti minimális árat a 75 kilogramos buzánál 42.000 lejben állapította meg, a 8000 lejes prémium figyelembevételével az exportra kerülő román buza csak akkor versenyképes, ha azért az erősvallatájú államok gabonatorzsádján legalább 35.000 lejes árpáritás elérhető lenne. Mivel Rotterdamban és Liverpoolban a 75—75 kg-os buza ára

27.000—28.000 lej körül, sőt egyes napokon ez alatt hullámzik, a 35.000 lejes árpáritás a szabadforgalmi devizakvóta értékesítésével sem érhető el. Eppen ezért a kikötővárosok gabonatorzsádján a buzaüzlet teljesen elanyult, az exportra kerülő tételek túlnyomó részét jelenleg német és olasz számlára vásárolják. Ezen a helyzeten — a gabonakereskedői körök szerint — a kormány csak úgy segíthet, ha a 8000 lejes prémiumot legalább 13.000 lejre emeli fel, éppennyug, mint 1938. év őszén.

Bucurestiben és az ókirályság egyes városaiban csak előzetes orvosi vizsgálat alapján alkalmazhatók munkások

Bucuresti, július 18. A bucaresti hatóságok megállapítása szerint egyes iparvállalatok munkásai között, elszigetelten ugyan, kiütéses tifusz ütötte fel a fejét. Erre való tekintettel az egészségügyi minisztérium a következő óvintézkedéseket rendelte el: Mielőtt bármely iparvállalatnál munkásokat felvennének, azokat orvosi vizsgálatnak kell alávetni. Ugyanakkor személyi lapokat kell a munkásokról kiállítani. A fertőzött helyekről érkező, vagy a gyanús munkásokat el kell szigetelni és megfigyelés alatt kell tartani. A Társadalombiztosító, vagy az iparvállalati orvosoknak rendszeresen, bizonyos időközönként, meg kell vizsgálniuk a munkásokat és azok családtagjait. Az iparvállalatok mellett tussfürdőket és elszigetelő helyeket rendezzenek be. Tegyek lehetővé a munkások minél gyakoribb fürdését, gondoskodjanak munkáskantinok révén megfelelő étkezéssülkről és rendezzenek be számukra megfelelő, tiszta hálótermeket. Ellenőrizték azon munkások lakásait, akik nem laknak a

gyárakban. Kötelezzék az iparvállalatokat arra, hogy állandóan készenlétben tartsanak fertőtlenítőszerkeket (ként, petróleumot, stb.). Intézkedések történtek annak érdekében is, hogy a cigányok állandó vándorlását megakadályozzák és a cigányokat rendszeres orvosi vizsgálatnak vessék alá. Szigorú egészségügyi ellenőrzést alkalmaznak egyébként mindazoknál, akik Beszarabiából érkeznek.

A magyar kormány beszűkítette a tüzifabeviteli engedélyek kiadását. A magyarországi Külkereskedelmi Hivatal hivatalosan közölte az érdektelt magyarországi importőr-cégekkel, hogy a múlt évi román tüzifakontingens terhére újabb behozatali engedélyeket nem ad ki. Ez a rendelkezés azzal áll kapcsolatban, hogy a román-magyar fizetési forgalom rosszul működik és ennek következtében a román exportőrök Magyarországra felé irányuló szállítmányaikat többízben visszatartották.

Zürichi árfolyamok. (Július 18): Márka 178.—, holland forint 236.70, dollár 443.62, font 20.7725, francia frank 11.7525, olasz lira 23.35, szlovákkorona 15.125, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.50, belgas 75.40.

Elismert céhek. A Hivatalos Lap hétfői száma közli a munkaügyi miniszter rendeletét, amelyben a következő céhek jogiszemélyiségét ismerték el: **Fém- és elektromosipari munkások Maros tartományi céhe**, Nagyszében székhellyel, **Fém- és elektromosipari munkaadók céhe**, Nagyszében székhellyel.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöki székhelyén Walkó Lajos és Weisz Fülöp utóda. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank július 18-án rendkívüli közgyűlést tart, amelyen új igazgatósági tagokat választanak és ugyanakkor elnökké választják Walkó Lajos volt magyar külügyminisztert.

A falusi olajsajtólok évi adóátalánya. A pénzügyminisztérium megállapította, hogy egyes pénzügyigazgatóságokkal, a falusi gazdák által használt olajsajtólok évi megadóztatásánál a múlt évben megállapított eredeti átalányösszegeket vették alapul, vagyis a kézihajtású sajtólokat 1000 lejfel, az egyéb sajtólokat 500 lejfel rötták meg. Ezt a tévedést most a minisztérium helyesbítette és közzölte a pénzügyigazgatóságokkal, hogy az 1938. december 3-ikán kiadott 401.437. számú körrendelet most is érvényben van és így a falusi olajsajtólok, amelyeknél csak a prést hajtják kézzel, míg a többi berendezést motorral, vízzel, vagy állati erővel, évi 500 lej, a teljesen kézihajtású sajtólok pedig évi 250 lej adót fizetnek.

Nincsen fuvardíj utánvétel és utánvételes áru a német-román kapcsolatban. A német vasutak vezérigazgatósága új rendelkezést adott ki a külföldi áru szállítására. Eszerint augusztus 1-től kezdve nem lehet utánvétel-let árut küldeni Romániából, vagy viszont. Hasonlóképpen nem utánvételezhető sem a vám, sem a fuvar, sem más melléköltség. Így tehát a német fuvardíjat az exportnál a feladó, az importnál a címzett tartozik fizetni, míg importnál fordítva, vagyis mindegyik fél viseli saját államvasutjának fuvardíját.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	— — — — —	141.45—143.52
font	— — — — —	662.40—672.76
palesztinai font	— — — — —	663.09—673.44
holland forint	— — — — —	75.42—76.59
svájci frank	— — — — —	31.38—32.36
francia frank	— — — — —	3.78—3.88
márka	— — — — —	40.50—41.50
pengő	— — — — —	25—27
csekkorona (Prága hivatalos)	— — — — —	4.68—4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	— — — — —	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1455—1475
angol font, 20%-os kvóta	— — 1450—1455
angol font, 40%-os kvóta	— — 968—970
dollár, 30%-os szabadkvóta	— — 320
svájci frank, 20%-os kvóta	— — 73—73.50
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	— — 8.70
francia frank, 30%-os kvóta	— — 8.25—8.50
holland forint, 30%-os kvóta	— — 164
belgas, 30%-os	— — 53
svédkorona, 30%-os kvóta	— — 78

A B) lista kompenzációs árfolyamai:
font angol árukra — — — — — 1500 lej
font más államok áruira — — — — — 1215 „
font angol gyarmatok áruira — — — — — 1210 „

Pályázat

A brassói nyugati ritusu izr. hitközség pályázatot hirdet egy **שׁוֹב טוֹמַחָה בַּעַל תּוֹלָה** állásra. Az állásra csakis elsőrangú erők, akik szigoruan vallásos életűek, három elismert rabbitól nyert képesítéssel bírnak és román állampolgárok pályázhatnak. Zenei tudással bírók előnyben. Az ajánlatok, amelyekben feltüntetendő kor, családi állapot és eddigi működés, 1939. évi augusztus hó 10-ig adhatók be az alanti címre. Próbaelőadásra csak meghívottak jöhetnek és csak ezek kapnak költségtérítést. Brasov, 1939. július 13.

Az elnökség

Cím: Comunitatea izr. de rit occidental, Brasov, Str. Muresenilor 31.

— Vakmerő betöréses lopás Kolozsváron. Vakmerő betöréses lopás történt tegnap az esti órákban. Ismeretlen tettes álkulccsal behatolt Ciunfaia Simion, a Néprajzi Múzeum alkalmazottjának Legiunea Ardeleana 1 számú lakásába és azt csaknem teljesen kifosztotta. A veszedelmes hivatlan látogató összesen 18.000 lej értékű különböző ruhásműt és egyéb tárgyakat vitt el. A rendőrség bünyös osztálya azonnal erélyes nyomozást indított az ismeretlen gonosztevő kézrekerítése érdekében s ennek során a lopással gyanúsított egyént le is tartóztatták. Nevét a további nyomozás érdekében azonban még nem hozták nyilvánosságra.

Vázali elmény

ugati szertartásu izr. ni iskolájánál meg. íresedett

Y férfi gy női

bi állás

augusztus hó 10-ig aataikat nevezett hitadea. Str. Regele No. 11 címre.

IZ-FILM ESZET

oszinházak a nyári hóna. at hétköznapokon 5, 7, 9 vasárnap 3, 5, 7, 9 óra.

MOZGÓ MÜSORA:

ketős sláger műsor: kalandjai. A betörők zációs premier filmje. gánya. Deanna Durbin gye. Műsor előtt a leg-Metro hirdetés és színes áások kezdete 5 órakor, sárnap 3 órakor.

MOZGÓ MÜSORA:

koncert. A bécsi gyer-Sängerknaben) közre-szereplők: Helli Finken-pers. Műsor előtt: Új híradó.

MOZGÓ MÜSORA:

g. Hatalmas társadal-mas kalandokkal és lát-Pazar felvételek. Pö-hry Fonda, Joan Ben-Műsoron kívül a leg-adó. Előadások kezdete 20, szombat és vasár-

MOZGÓ MÜSORA:

di filmje még 2 napig! regényének filmválto-rcapu alatt. Főszerepek-sel és Robert Donat.

MOZGÓ MÜSORA:

repekben: Paul Muni, Rendezte: Anatol Lit-regénye után. II. A híradó. Előadások kez-20, szombat és vasár-

MÜSORA:

tős műsor: I. Dráma-as társadalmi dráma. zációja. Fősz.: Louise e Cristiane Mardayne. kért. Kalandordráma. II. A legújabb Metro III. A plusz 5 lej.

gánrepülőgép Maros-évízről jelentik. A süllet egyik pilótája, név: közelében, az es térbe került és le-Szerencsére a pilóta et szenvedett.

A D arlsbadja

atra Direcțiunea Satu-Mare.

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

szállítványokat légi uton fogják eljuttatni rendeltetési helyükre Franciaország, Egyiptom és Törökország érintésével, elkerülve így a német vizeket és területet. Az angol repülőgéptermelés olyan lendületet vett, hogy több üzemből a termelés ütemét csökkenteni kellett. A tartalékok elegendők arra, hogy háború esetén a legsúlyosabb veszteségeket is pótolják.

Párizs, július 18. (Rador.) A francia lapok az angol-francia-angol katonai együttműködés kérdésével foglalkoznak. A Le Petit Journal azt írja, hogy elmúltak azok az idők, amikor még meglepetésekről lehetett beszélni. A La Justice szerint Németország kezd nyugtalankodni, mert a varsói katonai tárgyalások értésére adják, hogy a danzigi kérdés nem olyan könnyen megoldható, mint az Anschluss, vagy a szudeta-probléma.

Varsó cáfol

Varsó, július 18. Varsói politikai körökben a leghatározottabban megcáfolták azt a hírt, amely szerint Varsó és Berlin között politikai tárgyalások indultak volna meg Danziggal kapcsolatban.

Berlin, július 18. A német tengeri liga augusztus 2-ikán nagy tüntetést rendez a danzigi kikötőben.

Rydz Smigly: „Lengyelország fegyveres erővel is meg fogja akadályozni Danzig lecsatolását”

Párizs, július 18. A Petit Parisien nyilatkozatot közöl Rydz Smigly marsalltól, a lengyel hadsereg legmagasabb méltóságától, aki kijelentette, hogy Lengyelország fegyveres erővel fogja megakadályozni Danzignak a német birodalomhoz való hozzásatolását még akkor is, ha egyedül marad. Danzig létfontosságú tényező Lengyelország számára.

Párizs, július 18. Egyes hírszolgálati irodák azt a verziót közlik, hogy a lengyel viszály megoldása olyképpen fog megtörténni, hogy lényegében a jelenlegi állapot marad érvényben, de Németország ígéretet kap arról, hogy öt év múlva revízió alá veszi a szabad város hovatartozásának kérdését. Ezzel Lengyelországot is kielégítenék azzal, hogy a jelenlegi státusz maradjon meg Danzigban és Németországot is azzal az ígérettel, hogy öt év múlva teljesülne kívánsága.

Politikai körök a legnagyobb fenntartással fogadják ezt a hírt.

A Vorposten a katonai intézkedésekről

Danzig, július 18. A Danziger Vorposten azt írja, hogy a Danzigban eszközölt katonai intézkedések Lengyelország részéről tervezett támadás tervével állottak összefüggésben és hangsúlyozza, hogy ezeket az intézkedéseket a danzigi hatóságok a berlini kormányval teljes egyetértésben fogantatották.

Varsó, július 18. A PATT ügynökség közli, hogy a News Chronicle-nek az a feltevése, miszerint Hitler Danzig elnökévé fogják választani és ily módon készítik elő Danzig bekebelezését, nélkülöz minden alapot. Varsói körök leszögezik, hogy bármilyen legyen is a formája Danzig lecsatolásának, a lengyelek azt a jelenlegi helyzet megsértésének tekintik és teljes eréllyel lépnek fel.

Anglia nem közvetít

London, július 18. Angol körökben kategórikusan cáfolják azt a hírt, mintha Anglia közvetíteni akarna Lengyelország és Németország között.

Varsó, július 18. Ironsáide angol vezérkari főnök ma kihallgatáson jelent meg Rydz Smigly vezérkari főnöknek és Beck lengyel külügyminiszternek, akikkel beható tanácskozást folytatott.

A Vaad Leumi félnapos tiltakozó sztrájkot rendelt el a bevándorlási zárlat ellen

A zsidó nemzeti tanács kiáltványa az angol néphez

JERUZSÁLEM, július 18. (Rador.) A Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti tanács elhatározta, hogy kedden délután két órától éjfélig tartó sztrájkot rendel el tiltakozásul a zsidó bevándorlás felfüggesztése ellen. A nemzeti tanács kiáltványban fordult az angol néphez, amelyben hevesen bírálja a tiltó intézkedést és arra hivatkozik, hogy az veszélyezteti a palesztinai gazdasági életet, mert megakadályozza a zsidó töke bevándorlását is.

TEL-AVIV, július 18. Az általános sztrájk minden incidens nélkül zavartalanul folyik. Tel-Aviv város polgármestere felhívást intézett a város lakóihoz, ne hagyják el lakásaikat, hogy minden esetre ges rendezésnek elejét vegyék.

JERUZSÁLEM, július 18. Délután 2 órakor a közözemek zsidó alkalmazottai is sztrájkba léptek.

Interparlamentáris szövetséget akarnak létrehozni az amerikai államok között

Együttes konferenciára ülnek össze az amerikai republikánusok és demokraták?

Newyork, július 18. (Rador.) Barklay szenátor, a New-Deal politika egyik vezetője közölte, hogy a republikánus szenátorok körében az iránt tapogatózott, nem volna-e lehetséges a két amerikai pártnak közös konferenciára való összehívása. Barklay szerint republikánus körök kedvezően fogadták a tervet.

Washington, július 18. (Rador.) Bloom

a kongresszus külügyi bizottságának elnöke kijelentette a sajtónak, hogy az amerikai kontinens összetartását „interparlamentáris szövetség” létrehozásával kell megerősíteni. Bloom kész ezt kezdeményezni, mert az amerikai köztársaságok törvényhozóinak olyan állandó szerve van szükségük, amelybe rendszeresen elküldhessék képviselőiket.

Kétezeröttszáz menekült bolyong a Földközi tengeren Palesztina és Szíria között

Az egyik hajón pestis ütött ki

Bucuresti, július 18. A Capitala című lap a következő táviratot közli Londonból: Négy hajó, amelyek fedélzetén 2500 németországi, ausztriai és csehszlovákiai emigráns tartózkodik és amelyek végcélja Palesztina, a Földközi tengeren bolyong, Palesztina és Szíria között. A hajók nevei: Oziris, Breslau és Tessel, míg a negyedik hajó neve ismeretlen. A négy hajón 2500 férfi, nő és gyermek van összehúszolva. A

hajók utasai Triesztből indultak. A palesztinai parti őrség mindmáig megakadályozta partraszállásukat. Az egyik hajóról pestis jeleznek. A francia hatóságok gyógyszereket küldtek a betegek segítségére. A Breslau hajónak, amelynek fedélzetén 450 utas tartózkodik, a hatóságok megengedték, hogy ideiglenesen a beyruti kikötőben horgonyozzon. A hajót zárlat alá vették.

Öfelsége jelenlétében gyász-istentisztelet volt Curtea de Argesban Mária anyakirályné halálának egyéves fordulója alkalmából

A kormány tagjai, Erzsébet hercegnő, Ileana hercegnő, Habsburg Antal és a koronatanácsosok is résztvettek a gyászmisén

Bucuresti, július 18. Tegnap, kedden volt egy esztendeje annak, hogy Mária anyakirályné elköltözött az élők sorából és meghihette a curtea de argesi monostor kriptájában. Ezalkalommal gyászsztisztizteletet tartottak, 8 óra 20 perckor Curtea de Argesba érkezett a miniszteri vonat, amelyben helyet foglaltak Iorga professzor, Mironescu, Vaitoianu tábornok és Argetoianu királyi tanácsosok. Valamivel később megérkeztek a kormány tagjai is, élükön Armand Calinescu miniszterelnökkel, Ionescu és Ciupera tábornokokkal. Ugyanakkor megjelentek a helyi hatóságok képviselői is. 12 órakor befutott a

curtea de argesi pályaudvarra a királyi vonat, amelyből Öfelsége, II. Károly király, Erzsébet hercegnő és kísérete szálltak ki. Ileana hercegnő és Habsburg Antal herceg gépkocsival érkeztek meg a brani kastélyból. Majd az egész menetet a katedrális felé vette útját, ahol Leu püspök celebrálta az istentiszteletet. Öfelsége Károly király két virágkoszorút vett át adjutjánának kezéből és elhelyezte Mária királyné és Ferdinánd király sírján. Erzsébet hercegnő is megkoszorúzta az elhunyt királyné sírját. Az istentisztelet alkalmával idézték Románia mind a négy elhunyt királyának és királynőjének nevét: I. Károly

királyét, Erzsébet királynőét, Ferdinánd királyét és Mária királynőjét. Öfelsége könnyes szemekkel hallgatta végig a misét. Egy órakor a királyi vonat újból visszatért a fővárosba.

Bucuresti, július 18. Tegnap délelőtt 12 órakor istentiszteletet tartottak a bucaresti patriárchián, Mária királynő halálának első évfordulója alkalmából. A Te-deumon megjelentek a hatóságok képviselői és a hadsereg felső tisztikara.

Bucuresti, július 18. A fővárosi spanyol zsidók templomában Sabetay Djaen főrabbi vezetésével istentiszteletet tartottak, Mária királyné lelküdvéért.

Uj palotába költözött a Reuter távirati ügynökség

London, július 18. A világhírű Reuter angol távirati ügynökség beköltözött új palotájába, amelyben a hírszolgálati technika minden korszerű vívmányát alkalmazták. Ebből az alkalomból az angol sajtóban nagy cikkek láttak napvilágot a Reuter ügynökség nagy-szerű szervezetéről és múltjáról. A Reuter-ügynökséget 1851-ben egy Reuter Louis nevű angol bankhivatalnok alapította és eleinte csak közgazdasági és üzleti hírek továbbításával foglalkozott. Nagyobb fejlődésnek 1870-ben, a francia-porosz háború idején indult az ügynökség, amely lassan a világ legelső hírszolgálati irodájává nőtte ki magát. Ma a Reuter-iroda a legmodernebb technikával rendelkező hírszolgálati szerv, amelynek gyorsaságát és pontosságát egyetlen távirati ügynökség sem marta felül. A Reuter hírszolgálati irodát a megbízhatóság és pártatlanság jellemzi, amelynek irodáiban a világ minden országából ott ülnek az egyes nemzetek hírszolgálati irodáinak megbízottai, akik innen továbbítják a világ minden részéről villámgyorsan összefutó híreket.

Hitler-Mussolini-Franco találkozó Olaszországban

MADRID, július 18. Spanyol körökben tudni vélik, hogy Franco olaszországi látogatása alkalmával hármás találkozó fog létrejönni Olaszországban Hitler, Mussolini és Franco között. E találkozó keretében egyezményt fognak aláírni a három állam között.

Moszkva erélyesen visszatartotta a Szachalin-szigeti kőolaj és szén ügyében adott japán jegyzéket

Ujabb angolellenes tüntetések Kinában

Moszkva, július 18. (Rador.) A TASS ügynökség jelenti, hogy július 16-án Togo moszkvai japán nagykövét jegyzéket nyújtott át Lozovskij helyettes külügyi népbiztosnak a szachalini kőolaj- és szénbányákban törtétekről, amelyben kifogást emel a szovjetek igazságügyi hatóságai által hozott határozatok ellen. A jegyzék július 18-ig kért választ. Lozovskij azonnal visszaadta a jegyzéket a japán nagykövetnek azzal, hogy azt nem fogadhatja el, mert fenyegetéseket tartalmaz és ennek megfelelően ultimátum jellege van.

Tokio, július 18. (Rador.) Angolellenes tüntetések voltak Tzinanban (Santung tartomány). Három angol üzletet megtámadtak.

Angol válasz Tokióban

London, július 18. Az angol kormány megküldötte tokiói nagykövetségének megjegyzéseit az Arita miniszterelnök és a tokiói nagykövét között lefolytatott előzetes megbeszélésekre. Az angol nagykövét újabb tárgyalásra ül össze a japán külügyminiszterrel.

BUN DE IMPRIMAT

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-80.

Taxa postală
plătita în num.
No. 30523/1934

10. Telefon: 18-80
Havonta 110, négy
évre 600, egésze
földre: Havonta
félre 12, egész
Hirdetések díjsza
„UJ KELET”-re
banatj zsidóság
ja. Cikkünk utá
forrás megjelölés

A hic léle

Most, hogy a R
uj palotájába költ
hasábos cikkekben
irati iroda múltját
pillanat talán alka
közönség is felism
társadalmi, politik
gét. Letűnt száza
távolságok miatt a
szódo nagy esemé
kevesek füleibe jut
lítőleg sem volt ol
tősége, mint napja
Az antik világban
nek egyik részében
godtan élhettek, sz
hették végig életü
dalmi vagy gazdas
lettek volna a föld
ményei.

A modern techn
őccánjáró hajóiról
távíró, a repülőgé
arányú kifejlődése
telennek vált kiter
völj érdekek bony
férfközött az egyé
ban foglaló tömege
telen, hogy bármén
nak fenn ma egyes
politikuskok és kom
rek sorsközössége,
fogva, sokkal zárta
lanabb lett, mint a
kában volt.

Ennek a sorsköz
gazdasági adottság
vagy növelik, de ide
jűk, amelyek villám
vagy megnyugtató
győzelem reményét
nap-nap után a táv
mélyére fektetett k
pognak a Hughes-
nak a telefonkészül
nak a rádiók hang
rendbe sorakozva, a
késztőségek irodáib
Volt idő, persze,
amikor a hír önma
beszélő volt és egy
zatnak sem állott
információkat meg
lekiesinyítve adja t
zónságnak.

Napjaink tufutó
hírek tárgyilagosa
a hír már nem kiz
gának és igazságá
sét célozza, hanem
egésztítője és alát
dának, mely nagyon
hazugságot akarja
lyében igazsággá á
talanságot akar kel
melyek könnyen es
és készpénznek ves
tőnek minden abszu
den egyszerűtlenség
Azok, akik a hi
eszközök alacsonyít
elműjűséggel és me
fel a hír lélektaná
lyok alól természet
bály alól, — vanna
ama emberi gyöng
világ teremtése óta
kődös valószínűtl
szok, a vakmerően
tűnjenezése felé s
mesebb egy kemén
igazság felismerésé
egy üres, de színes
való feleskűvés.

Napjaink esemén
illusztrációi ennek
elferdítésének ördö
hódítja meg és ves
állomások hullámho
a távirókészülék
esemény, nemcsak
féle megvilágításba
sajtóorgánumok ha
illető lap milyen é
milyen lelkiületet
képvisel.